

İlâhî Tecellîler, Ancak Uyanık Gönüllerde Yankılanır
ve Oradan Bütün Bir Âleme Yansır.

Yansımalar

Ali Ramazan Dinc

Yeni Dünya

Takdim

Bütün peygamberler Hakk'ı anlatmak için nasıl gayret göstermişler, her şeylerini feda ederek insanları Allah'tan uzaklaşmamaları için uğraşmışlarsa, aynı şekilde O'nun; âlim, ârif kulları da bu sünneti yerine getirmek için yoğun çaba içinde olmuşlardır. Bu sebeptendir ki, Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in varisleri olan âlimler, Benî İsrâil peygamberleri gibi olma, övgüsüne mazhardırlar.

Ali Ramazan DİNÇ Hocaefendi'nin konuşmalarından çözümlenerek yayına hazırlanan bu kitap, insanları Hakk'a çağırmanın canhıraş çabalarını görmemiz sebebiyle önemlidir.

Bir konuşmayı olduğu gibi yayına vermek elbetteki bir kitap formatı için istenilen sonucu doğurmayacaktı. Bu nedenle, konuşma metinlerinde kısmî düzenlemeler yapılmıştır. Buna karşın konuşmaların rûhuna dokunulmamıştır.

Bizi gayrete getirecek, dünya hayatının geçici olduğunu bir kez daha derinden hissettirecek, Allah (c.c.)'a ve Rasûlü (s.a.v.)'ne yaklaştıracak niteliğe sahip bu kitabın istenilen tesiri oluşturmasını Allah (c.c.)'tan niyaz ediyoruz.

Gayret bizden, yardım Mevlâ (c.c.)'dan.

I. BÖLÜM

SONSUZ NÜR

Güzeller güzeli Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in kıymetini hakkıyla anlamak ve bunu ifade edebilmek çok zordur. Tarih boyunca bir çok kimse kendi irfan, anlayış ve kabiliyeti elverdiği ölçüde O (s.a.v.)'nu vasfetmeye çalışmıştır. Bu mânada Hz. Mevlana; *"Meleklerin dahi kıskandığı, O en yüce, en ulu insanı; felekler genişliğinde, yerden tâ arşa kadar bir ağız olmalı ki, ancak methedebilsin."* demekte ne kadar da haklıdır! Mevlana Hazretleri bir başka beytinde ise: *"Yüzlerce kıyamet geçer de Rasûlullah (s.a.v.) yine anlatılamaz. Yüzlerce kıyamet geçer de yine O (s.a.v.) vasfedilemez."* der.

O'nu en güzel vasfeden şüphesiz Rabbimizdir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in hakkında **"Söyle Ya Hassen! Cibril (a.s.), senin destekçindir."** buyurduğu, Hassen b. Sabit şöyle demektedir bir beytinde: *"Şüphesiz ki Senin meddahın, Senin övücün Allah'tır. Zirâ Yaradan'dan daha iyi yarattığını kim bilebilir?"*

Hz. Muhammed (s.a.v.)'in aşığı Hassan b. Sabit O (s.a.v.)'nu vasfetmenin güçlüğüne bütün yönleriyle bildiği halde, asıl amacının ne olduğunu dizelerinde şu şekilde ifade etmektedir: *"Sözlerimle Hz. Muhammed (s.a.v.)'i hakkıyla anlatmam elbette mümkün değildir, fakat, O (s.a.v.)'nu anlatmak suretiyle benim mevzuum kıymet kazanır."*

Nasıl ki şair şiiri güzelleşsin diye O (s.a.v.)'nu vasfediyorsa biz de gönlümüz güzelleşsin, şenlensin ve huzur bulsun diye daima O (s.a.v.)'nu anmalı, O (s.a.v.)'nu vasfetmeli ve O (s.a.v.)'ndan bahsetmeliyiz.

I. İNSANLIĞIN EN SEÇKİNİ

Kur'ân-ı Kerîm'de "Şânım hakkı için, size kendinizden öyle (izzetli) bir peygamber geldi ki, sıkıntıya düşmeniz O'na ağır gelir; size düşkündür, mü'minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir." (Tevbe:9/128) buyurulmaktadır.

Hiç şüphesiz, Rasûlullah (s.a.v.) ne cindir, ne de melektir. Sizin nefsinizden (enfuseküm), sizin içinizden bir beşerdir. Âyette geçen "enfüseküm" kelimesi başka bir kıraate göre "enfeseküm"dür. Yani sizin en nefisiniz, en seçkininiz, en üstününüz Muhammed Mustafa (s.a.v.)'dir. Zaten O (s.a.v.), Allah'ın nûrundan halk olunmuştur.

Nûr Üstüne Nûr

Halikımız, sırları pek çok olan, Nûr sûresi âyet 35'te, "Allah, göklerin ve yerin nûrudur. O'nun nûrunun temsili, içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir. O lamba kristal bir fanus içindedir; o fanus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doğuya da, batıya da nisbet edilemeyen mübarek bir ağaçtan, yani zeytinden (çıkan yağdan) tutuşturulur. Onun yağı, neredeyse, kendisine ateş değmese dahi ışık verir. (Bu) nûr üstüne nûrdur. Allah dilediği kimseyi nûruna eriştirir. Allah insanlara (işte böyle) temsiller getirir. Allah her şeyi bilir." buyurur.

Burada geçen misbah (lamba) ifadesini ulemamız ekseriyetle Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in nûru olarak nitelendirir. Âdeta bu ayetin

tefsiri mahiyetinde olan hadîs-i şerîflerinde Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır: **“Ben Allah’ın nûrundan halk olundum.”** Ve **“Allah’ın yarattığı ilk şey benim nûrumdur.”**

O (s.a.v.)’nun Aslı Kâbe’den

Cenab-ı Hak, Adem (a.s.)’i yaratmayı murad edince, yeryüzünde, Kâbe’nin dışındaki her yerden toprak alındı. Fakat Efendimiz (s.a.v.)’in toprağının tamamı Kâbe’den alındı. Bunun sebebini şöyle izah ediyor ârifler; Fussilet Sûresi 11. ayet-i celilede Cenab-ı Hak, semavat ve arza, **“İsteyerek veya istemeyerek gelin!”** buyurduğu zaman, ikisi de **“İtâat edenler olarak geldik!”** dediler. Ama bu emr-i İlâhiyyeye ilk cevap veren, isteyerek biz icabet ediyoruz, diyen Beytullah olmuştur. İşte bu yüzden Rasûlullah (s.a.v.)’in yaratılış çamurundaki manevî toprak, imanın makarırı olan Kâbe’den alınmıştır.

Âdem (a.s.) yaratılırken onun toprağına, **“Âdem toprakla su arasında iken ben nebî idim.”** buyuran Hz. Peygamber (s.a.v.)’in toprağından ilâve olunmuştur. Şayet Adem (a.s.)’in toprağına Efendimiz (s.a.v.)’in toprağı karıştırılmayacak olsaydı, Adem (a.s.)’in davetine insanlık icabet etmezdi. Adem (a.s.)’in toprağına Fahr-i Kainat’ın toprağı karıştırılmasaydı, **bezm-i eleste**, **“Ben sizin Rabbiniz değil miyim?”** hitabına **“Kâlû bela”** **“Evet Rabbinizsin”** hitabı gelmezdi.

II. HERŞEY O (s.a.v.)'NUN HÜRMETİNE

Rabbi katındaki kıymeti büyük olan Hz. Peygamber (s.a.v.)'i, peygamberler de dahil olmak üzere herkes, kendisine, zor gününde şefaathçi kılmıştır. Zira Hz. Peygamber yaratılmışların en seçkinidir. Rabb'i O'nu "**Habibim**" diye vasfetmektedir.

Yâ İlâhî! İsmi İsmine Yazılan Hürmetine

Adem (a.s.), zellesinden dolayı yüzyıllarca ağlamıştır. Hazret-i Mevlana (k.s.): "**O bir zellesinden dolayı ağladı. Acaba bu kadar hata ve isyanı olan bizlerin hâli nice olur?**" diye sorarak bizi nefis muhasebesi yapmaya davet ediyor.

Yüzyıllarca zellesine ağlayan Adem (a.s.), bir gün dedi ki:

- "Ya Rabbi, beni Muhammed (s.a.v.)'inin hürmetine affeyle!"

Allah (c.c.):

- "Sen ne bilirsin Muhammed (s.a.v.)'i Yâ Adem?"

Adem (a.s.):

- "Ben cennetten yeryüzüne inerken cennetin kapılarında, "**La ilâhe illallah Muhammedu'r-Rasûlullah**" yazısını gördüm. İsmi, ismine izafe edilerek zikredilen kimsenin şâni elbette ki yücedir. O'nun hürmetine beni affeyle."

Halikımız (c.c.):

- “Değil senin affın yâ Adem! Eğer bütün insanlığın affını isteseydin, Muhammed (s.a.v)’imin hürmetine affederdim.” buyurdu.

İnsanların atası Adem (a.s.) der ki: Yaratıldığım zaman yüzyıllarca o nûr alnımda kalmıştır.

Eğer Muhammedî nûr, Adem’in alnında tecellî etmeseydi, melekler ona selama durmazdı.

Ey Ateş! İbrahim’e Serin Ol

Zalim Nemrut Allah’ın Halilî İbrahim (a.s.)’i yakmak üzere öyle bir ateş hazırlamıştı ki, o ateşin üzerinden kuşlar uçamıyordu. İbrahim (a.s.), Nemrut’un yaktığı ateşe atıldığı zaman ateşe, Rabbimiz “**Ey ateş! İbrahim üzerine serin ve selamet ol!**” (Enbiya, 21/69) buyurmuştur. Eğer orada ‘alâ’ harf-i cerri kullanılmasaydı, ateşte yanma hususiyeti kalmayacaktı. Onun için, “**Ey ateş! İbrahim üzerine serin ve selamet ol.**” buyrulmuştur. Muhammedî nûrun İbrahim (a.s.)’in sulbüne intikali ile ateş O’nu yakmamıştır.

Kesmeyen Bıçak

Hazret-i İbrahim (a.s.), Rabbine vermiş olduğu sözü yerine getirmek üzere biricik oğlu İsmail’i hak yolunda kurban etmeye karar vermişti. Lâkin, nûr-ı Muhammedî İsmail (a.s.)’in sadefinde tecellî edince, İsmail peygamberi bıçak kesmemiş ve O’na da Halikımız tarafından, bir koç ihsan olunmuştur.

Günahkârların Sığınağı

Efendimiz (s.a.v.)'in Rabbi katındaki hürmet ve değerini ifade etmek üzere Muhammed Parsa Hazretleri şu olayı naklediyor:

Benî İsrail zamanında bir adam iki yüz sene Allah'a isyan eder. Tam iki yüz sene günahkâr bir şekilde yaşar ve öldüğü zaman kavmi onun defin işlerinin hiçbirisini yapmadan, olduğu gibi bir çöplüğe atar. Allah Teâlâ, Musa (a.s.)'ya vahyeder:

- Ya Musa! Şöyle bir kimse vefat etti. Sen onu al, yıka ve defnet.

Musa (a.s.) gelir, kavmine o şahsı sorar, onlar derler ki:

- Ya Musa! Senin söylediğin vasıflarda hiçbir kimse yok. Ancak Musa (a.s.), Mevla'mız emrettiği için üzerinde ısrarla durur. Sonunda:

- Evet bir kimse var ama iki yüz sene isyanla vaktini geçirdi, derler. Musa (a.s.):

- Tamam, der.

Musa (a.s.) o zâtı yıkar, kefenler ve defneder. Halk, merak eder ve:

- Ya Musa! Neden böyle yaptın, deyince, Musa (a.s.) da onun sebebini Rabbimizden sorar:

- "Ya Rab! Bunun hikmeti nedir?" der.

Halikımız:

- Evet ya Musa! Bu kulum, hakikaten iki yüz sene isyan içerisindeydi. Bir gün Tevrat'ı eline aldı. Açtığı zaman onun içerisinde **Muhammed (s.a.v.)'imin** ismini gördü. O ismi yüzüne ve gözüne sürdü. O'na ta'zimde ve ikramda bulundu. Ben onun bu hareketini karşılıksız bırakamazdım!" buyurur.

Her mümin salât-ü selamlarını artırarak, O (s.a.v.)'nin şefkat ve muhabbetine erişmeye gayret etmelidir. İnsanlar, ancak O'na yakınlıkları ölçüsünde fazilet ve değer kazanırlar.

Ben, Alnındaki Nûra Âşıktım

Bir kadın Efendimiz (s.a.v.)'in babaları, Hz. Abdullah'ı her ne zaman yoldan geçerken görse ona birtakım uygun olmayan sözler söylerdi. Bir gün kadın, Hz. Abdullah'ı gördüğü halde, hiç seslenmedi. Efendimiz (s.a.v.)'in babaları Hz. Abdullâh şaşkın bir şekilde kadına, "Ey kadın! Her zaman sen bana laf atardın. Bugün neden seslenmedin?" buyurdu. Kadının cevabı şu oldu: "Ey Abdullah! Ben sana değil, alnındaki nûra aşıktım."

Çünkü Nûr-ı Muhammedî Hz. Abdullah'la evlenen Hz. Amine'ye intikal etmişti ve artık o nûr Hz. Amine'nin alnında tecellî eylemeye başlamıştı.

Âşıkların Gönlündeki Kan

Cenab-ı Hakk, Cebrail (a.s.)'e,

-“Ey Cibril! Hiç dert ve elem çektiğin, sıkıntı duyduğun bir ân oldu mu?” diye sordu. Cebrail (a.s.):

-“Dört yerde kanadım sızlar gibi oldu: **Birincisi**, İbrahim (a.s.) ateşe atılacağı zaman; **ikincisi**, İsmail (a.s.) kesileceği zaman; **üçüncüsü** Yusuf (a.s.), kuyuya atıldığı zaman, **dördüncüsü**, Muhammed Mustafa (s.a.v.)'nin Uhud muharebesinde, mübarek dişleri şehid edildiği zaman.

Kâinatın, yüzü suyu hürmetine yaratılan Hz. Peygamber (s.a.v.), mübarek yüzleri yaralanmıştı.

Kan, sakallarına kadar geldi. Tam yere düşeceği zaman, Allah (c.c.), "Ey Cibril! Kulum Muhammedim'e yetiş!" buyurdu. İşte bu anda ben kanadım sızlıyor olduğum halde geldim ve yetiştim. O kan mübarek sakallarından tam yere düşeceği zaman ta sidre-i müntehadan yetiştim de o kanı yere düşürmedim. Artık o kan, Rasûlullah (s.a.v.)'ın âşıklarının gönlüne yerleştirilmiştir. Onun için aşk ve muhabbetle yanarlar. Halikımız bizleri bu nûr ile yaşatıp, bu nûr ile öldürsün.

III. PADİŞAHLARIN SULTANI (s.a.v.)

Allah katında dünyalık makamların hiçbir kıymetinin olmadığını farkına varan bazı kutlu hükümdarlar, sultanlığı asla geçici olmayan Hazret-i Peygamber (s.a.v.)'e hürmette kusur etmemeye ihtimam göstermişlerdir.

Medine'den Gelen Mektup

Sultan Abdülaziz yatağında çok ağır hasta olduğu halde yatmaktadır. O anda huzura bir mektup gelir.

- Bu mektup, Medine'den geliyor, dedikleri zaman Sultan Abdülaziz yatağından doğrulur, hürmet ve tazimle ayağa kalkar. Her ne kadar yaverleri:

- Aman Efendim! Ayağa kalkmayın! Sıhhatiniz buna elverişli değildir, dedilerse de, kendisine mani olamadılar, Koca Sultan:

- "Rasûlullah (s.a.v.)'ın beldesinden gelen bir mektubu yatağımda nasıl alabilirim!" dedi.

N'ola tâcım gibi başımda götürsem dâim

Birinci Ahmed'e, Mukaddes Emanetler tevdi edilince, o, Efendimiz (s.a.v.)'in kadem-i saadetlerini alır, ona uzun uzun bakar. Baktıkça aşkı, şevki ve muhabbeti çoğalır. O aşk ve muhabbetle şu kelimeler dudaklarından dökülür:

*N'ola tâcım gibi başımda götürsem dâim
Kadem-i resmini ol Hazret-i Şâh-ı Rasûl'ün*

*Gül-i gülizâr-ı nübüvvet o kadem sahibidir
Ahmedâ durma yüzün sür kademine o gülün*

Muhammed İsmi Ni Ağzıma Abdestsiz Almam

Bir gün Gazneli Mahmud, vezirinin oğluna seslenirken, “Ey vezirin oğlu!” diye seslenir. Vezirin oğlu diye çağrınca, vezir endişelenir ve:

- Ey Padişahım! Sen her zaman oğluma, ismiyle hitap ediyordun. Bugün acaba zât-ı âlinize karşı bir kusur, bir hatası mı oldu da siz, “Ey vezirin oğlu!” dediniz, der. Bunun üzerine Gazneli Mahmud;

- Vezir! Ben Muhammed ismini hiç bir zaman ağzıma abdestsiz almadım. O anda abdestim yoktu bu yüzden “Ey vezirin oğlu!” diye seslendim, der.

IV. O (s.a.v.)'NA HÜRMETTE KUSUR

Bir hadîs-i kudsîde Cenâb-ı Hak, “Sen olmasaydın, Sen olmasaydın Habibim âlemleri yaratmazdım.” buyuruyor. Her şey kendisinin yüzü suyu hürmetine yaratılan şânı yüce Peygamberimiz’e ve ehl-i beytine hürmette çok küçük de olsa bir kusur, gayretullaha dokunur.

O Sarığın O Başla Çıkması Gerekir

Hallac-ı Mansur’un bir hatasından dolayı enbiya ve evliya Kuds-i Şerif’te, Mescid-i Aksa’da biraraya gelirler. Hatasını izah etmek, inşallah yanlış anlaşılmalara neden olmaz. Bundan hep çekiniyorum. Hallac-ı Mansur bir an, “Neden Miraç’ta Muhammed Mustafa (s.a.v.), ümmet-i Muhammed’in affını diledi de, bütün insanlığın affını dilemedi.” diye düşünmüştür. Tam bu sırada Hz. Mustafa (s.a.v.), cesed-i mübarekleriyle temessül edip geldiler ve buyurdular ki: “Biz, Hakk’ın fermânını isteriz ve ancak onu söyleriz. Bizim gönlümüz O (c.c.)’nın fermanının otağıdır. Allah’ın olmayan irade ve fermanı pak ve masumdur. Eğer Bana, “Onların hepsinin bağışlanmasını iste.” diye ferman etse idi, Ben de onların hepsini isterdim.”

Huseyn b. Mansur sarığını başından çıkardı ve Hz. Mustafa (s.a.v.)’nın huzurunda mahcubiyetinden yere kapandı. Cenâb-ı Mustafa

(s.a.v.) buyurdular ki: “Sen bu mahcubiyet içinde iken başını sarığınla beraber yere koyman lâzımdır ki râzı olayım.”

Hallac-ı Mansur’u idama götürdükleri zaman Efendimiz (s.a.v.)’in bu sözünü hatırlar.

Keşke Fatımâ’nın Devesine Tekme Vurmasaydı

Ali Efendimiz (k.v.)’e ganimet olarak iki tane deve verilir. Hz. Ali (k.v.), devenin bir tanesini Efendimiz (s.a.v.)’e, bir tanesini de Hz. Fatıma (r.a.)’ya hediye eder. Daha henüz içki yasaklanmamıştı. Sarhoş haliyle Hz. Hamza (r.a.), Hz. Fatıma (r.anha)’nın devesine öyle bir tekme atar ki -pehlivandır zaten- deve yaralanır. Hz. Ali (k.v.), Efendimiz (s.a.v.)’e bu olayı anlatır. Hz. Hamza, şehid edildiği zaman yetmiş parçaya ayrılmıştır. Nebiy-yi Ekrem Efendimiz (s.a.v.), bu sevgili amcasından dolayı, “Belkemiğim kırıldı.” buyurmuştur. Ve mübarek ağzından o esnada şu kelimeler dökülür: **“Keşke Fatıma’nın devesine tekme vurmasaydı.”**

V. ÜMMET-İ MUHAMMED (s.a.v.)'İN FAZİLETLERİ

Hiç şüphesiz, nübüvvet makamı en yüksek makamdır. Efendimiz (s.a.v.), seçildiği gibi, ümmeti de seçilmiştir. Ama Hazret-i Muhammed (s.a.v.)'e ümmet olmak için nübüvvet makamını kendilerine lütfolunan peygamberler, bakınız Rabbimizden nasıl niyazda bulunuyorlar.

Ey İsa! Niçin Mahzunsun?

Halık-ı Zü'l-celal, Enbiyâ aleyhimü's-selâmın ruhlarını halk ettiği zaman, bütün nebiler bu iltifattan yani Cenab-ı Hakk'ın nübüvvet gibi yüce bir makamı lutfetmesinden dolayı çok sevindiler. Fakat İsa (a.s.) mahzundu. Allah (c.c.):

- "Ya İsâ! Bütün peygamberler kendilerine lutfedilen bu âlî makam dolayısıyla sevinirken, sen neden üzgünsün?" buyurdu. İsa (a.s.) ise:

- "Ya Rabb! Bir nebi olmaktansa, Muhammed'ine ümmet olmayı tercih ederim." dedi.

Ey Musa! Ben Onların Sadırlarında Nûrum

Ümmet-i Muhammed'in seçilmiş ümmet olduğu sırrını müşahade eden Musa (a.s.), Allah (c.c.)'a dedi ki:

- "Ya Rab! Ben levhalarda bir ümmet görüyorum. Onları Bana nasib eyle!" Halikımız buyurdu ki:

- "Ya Musa! Ben, Seni risaletimle seçtim. Seni kelamımla da seçtim. Madem o ümmeti Bana lütfet dedin, o ümmetin bazı fezailini sana haber vereyim. Ya Musa! Ben onların sadırlarında nûrum. Vasıtasız olarak Muhammed ümmetiyle konuşurum." Halik-ı Lem-Yezel ümmet-i Muhammed'e ne büyük şerefler lütfetmiş!

Ümmet-i Muhammed'in Âlimleri ve Benî İsrâil'in Peygamberleri

Bütün peygamberlerin bulunduğu bir manevî mecliste İmam-ı Gazali (rh.a.) de bulunmaktadır. O esnada Musa (a.s.) der ki:

- "Ya Muhammed (s.a.v.)! Sen bir söz söylüyorsun; **"Ümmetimin alimleri Benî İsrâil peygamberleri gibidir. Onlar gibi tebliğ ve davette bulunurlar."** Nedir bunun hikmeti?" O esnada Efendimiz (s.a.v.):

- "Kalk ya imam!" buyururlar. İmam-ı Gazali ayağa kalkar. Efendimiz (s.a.v.), Hz. Musa (a.s.)'ya:

- "Ya Musa! İmam-ı Gazali'ye bir soru sor." buyurur. Hz. Musa (a.s.), ona bir soru sorunca İmam, O (a.s.)'na on tane cevap verir. Der ki:

- "Ya İmam! Ben sana bir soru sordum. Sen ise on cevap verdin, bunun sebebi hikmeti nedir?"

- "Senin yaptığın gibi yaptım Ya Musa!"

- "Ben ne yaptım?"

- Allah (c.c.) sana, "Sağ elindeki nedir ya Musa?" dedi, sen ise, "O benim asamdır." deyip de bırakmadın. "Ona dayanırım, onunla davarlarım yaprak silkelerim; benim ona baskaca

ihtiyaçlarım da vardır.” (Tâhâ, 20/18) dedin. O zaman Efendimiz (s.a.v.)'e Musa (a.s.),

- **“Hakikaten sözün doğrudur ya Muhammed (s.a.v.)!”** buyurdular.

VI. ÜMMET-İ MUHAMMED'İN FAZİLETLİLERİ

Hz. Peygamber “**Ümmetim, rahmete nail olan ümmettir.**” buyurmuşlardır. Ümmet-i Muhammed'in seçilmiş olması, O'ndan aldığı nurdan dolayıdır. Kimde bir kemalat varsa, O'ndan aldığı nûr nisbetindedir.

Ben Celâleddin ile Övünürüm

Sadreddin Konevi bir gün murakabe halindeyken, Efendimiz (s.a.v.) ve Ebû Bekir Sıddik (r.a.)'ı görür. Peygamberimiz (s.a.v.), Mevlana Celaledin-i Selçuki (k.s.)'yi vasf etmeye başlar:

- **“Ey Ebûbekir! Diğer peygamberler arasında Ben Celaledin ile övünürüm. İlimi, ameli, feyiz ve nûruyla ümmetimin gözü aydın olur. O Benim oğlumdur.”** deyip Efendimiz (s.a.v.) Hazret-i Mevlânâ'yı kucaklar.

Hakikaten onun ilmiyle, ameliyle gönlü nûrlananlar pek çoktur. Yazmış olduğu Mesnevî insanlığı her daim İslam'a davet eden ve onların hidayet bulmasına vesile olan kıymet biçilmez bir eserdir.

Ben Rasûlullah (s.a.v.)'in Soyundanım

Emir Sultan, Buhara'dan 20 yaşında ayrılır. Rasûlullah (s.a.v.)'in muhabbetiyle O (s.a.v.)'nin beldesinde kalmak ister. Orada kalır ve birçok dostlar edinir. Fakat bir gün Fahr-i Kainat (s.a.v.)'i

ve kıymetli damadları Ali Efendimiz (r.a.)'i rüyasında görür. Şöyle buyurur Efendimiz (s.a.v.):

“Evladımız Emir Sultan’a, Allah (c.c.) üç tane nûr ihsan etmiştir. Onun kaybolduğu yerde defnolunacak, Anadolu’ya gidecek; Sünnetimi takva esasına uygun olarak uygulayacak, hayatımın yaşanmasını insanlara tavsiye edecek.” Hiç ayrılmak istemediği beldeden, bir aşğın ifadesiyle, **“Eğer, sekiz cennet açılsaydı, ben yine Medine’yi tercih ederdim.”** denilen Medine’den, böyle kudsî, ulvî, nûrlu âlemden Anadolu’ya gelir.

Bu mübarek sultan, Medine’de bulunduğu yıllarda, bir gün Ashab-ı Suffe’de oturuyordu. O dönemde ise Ashab-ı Suffe’de, Rasûlullah (s.a.v.)’in soyundan gelen ehl-i beyti otururdu. Emir Sultan’ın oturduğunu görenler, derler ki:

- Buraya ancak, Rasûlullah (s.a.v.)’tan itibaren gelişini ifade eden ehl-i beyt vesikası olanlar oturur. Şayet vesikan varsa oturabilirsin.

- Evet ben Rasûlullah (s.a.v.)’in soyundanım.

- O zaman çıkar vesikanı.

- Evimdedir.

- O zaman oturamazsın.

- Vesikaya ne gerek var, işte Rasûlullah (s.a.v.).

Hepimiz Rasûlullah (s.a.v.)’in huzuruna varalım. **“es-Salatü ve’s-selâmu aleyke ya Rasulallah!”** diyelim. Kimin salât-ü selamına, **“Ve aleyke’s-selam”** denecek olursa o Rasûlullah (s.a.v.)’in evlâdır; Rasûlullah (s.a.v.) soyundandır.

Tek tek varırlar, edeple, **“es-Salatü ve’s-selâmu aleyke ya Rasulallah!”** derler. Ama hiçbir ses çıkmaz. Emir Sultan çok mütevazı, huzur ve

huşu içerisinde Efendimiz (s.a.v.)'in kabrine yaklaşır.

“es-Salatü ve’s-selâmu aleyke ya Rasûlallah!”

“es-Salatü ve’s-selâmu aleyke ya Habiballah!”

“es-Salatü ve’s-selâmu aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn” dediği zaman kabri-i saadetten bir ses duyulur:

“Ve aleyke’s-selam yâ veledî” “Ve aleyke selam ey evladım.”

Her Ne Vakit Fahr-i Kainat Hatırıma Gelir

Kayseri Talas'ta Diyabendi adında bir Ortodoks vardı. O zât, Müslüman olunca Abdülkadir Keçeoğlu ismini almıştı. Kendisine Yaman Dede derler; Yanan Dede derler veya Yanar Dede derler. Yaman Dede, Mevlana'nın Mesnevi'sini okumak sûretiyle hidayete eren kimselerdendir.

Yaman Dede'ye, İstanbul'da Fındıklı yokuşunda rast gelirler. Dede'nin rengi uçmuş bir vaziyettedir. Bitkin bir halde olduğunu müşahade eden talebelerinden birisi,

- Hocam, nedir bu hal? Renginiz atmış çok bitkin bir haldesiniz, der. Dede:

- Evladım! Hz. Muhammed (s.a.v.) hatırıma geldi. Ne zaman ki, Fahr-i Kainat hatırıma gelse, ben kendimden geçiyorum, der.

Ümmetim, Mübarek Bir Ümmettir

Hadîs-i Nebevî'de, “Ümmetim mübarek bir ümmettir. Başlangıcı mı hayırlı, sonu mu hayırlı belli değildir.” buyrulmaktadır. O büyükleri

bulamıyoruz; “Nerede Bayezid-i Bistami, nerede Ma’ruf-u Kerhî, nerede Ebul Hasen-i Harekani, nerede İmam-ı Rabbani, nerede Muhammed Masum?” deyip durmayınız. O günkü yağın yağmur, o günün toprağına hayat veriyordu, bugünkü yağın yağmur da, bugünün toprağına hayat vermektedir. Efendimiz (s.a.v.)’in iki sevgilisi vardı: Birisi Allah (c.c.), ikincisi de ümmetidir. Doğduğu zaman “Ümmetî, Ümmetî” diye şehadet parmağını kaldırıyor; hayatında ümmetim diyor, irtihalinde Cebrail (a.s.)’e “**Ey Cibril! Ben âhirete göçüyorum ama benim ümmetimi kim irşad edecek.**” diye yine ümmetini düşünüyor. Sonra şefaati hususunda, “**Şefaetim ümmetimin günahkârları üzerine olacaktır.**” buyuruyor.

“**Bütün ümmetim cennete girecektir ancak ayak diretenler müstesna.**” Bu ihtarı gözleri önüne almayanlardan, Fahr-i Kainat’ın sözüne dikkat etmeyenlerden olmaktan çekiniyoruz.

“**Kim bana itaat ederse cennete girer.**” Allah muhafaza buyursun, isyan edenler ise değişik şekle dönerler. Efendimiz (s.a.v.), ümmetine karşı böyle bir şefkat, böyle bir merhamet içerisindeyken, bizim de O (s.a.v.)’nun sünnetini yaşamamız ve hadis-i şeriflerini öğrenmemiz gerekir. “**Benden bir hadis-i şerif öğrenip de öğrendiğini bir başkasına nakledenin Allah, dünyada ve ahirette yüzünü nûrlandırırım.**” hadîsi mucibince hareket etmeliyiz.

VII. SÜNNET-İ SENİYYE'YE RİAYETİN ÖNEMİ

Hayat rehberimiz Kur'an'da, "Şüphesiz Allah'ın Rasûlünde sizin için güzel örnek vardır." (Ahzab, 33/21) buyurulmaktadır. Efendimiz (s.a.v) ise veda hutbesinde şöyle buyurmuşlardır: "Size iki emanet bırakıyorum, birisi Allah'ın Kitabı, diğeri Benim Sünnetimdir. Bu iki emanete sıkı sıkıya sarıldığınız müddetçe dalalete (sapıklığa) düşmezsiniz."

Ey Allah'ın Rasûlü Beni Tanımadınız mı?

Sünnet-i Seniyye'ye riâyet etmeyen mü'minin düşeceği hazin durumu İmam-ı Gazalî Hazretleri şu şekilde nakleder: Ulemadan bir zât, Efendimiz (s.a.v.)'i müşahade eder. Efendimiz (s.a.v.)'in kendisini görmesi için ön tarafa doğru ilerler. Efendimiz (s.a.v.)'in kendisine bakmasını çok arzu eder. Fakat bir türlü Nebiy-yi Ekrem Efendimiz (s.a.v.) ona nazar etmezler. Biraz daha öne doğru çıkar, yine bakmazlar. O âlim zat, der ki:

- Ya Rasûlallah! Annenin evladını tanıdığından daha ziyade ümmetimi tanıyım, buyuruyorsunuz. Beni tanımadınız mı? Rasûl-i Zî-Şân (s.a.v.):

- "Ben sünnet-i seniyyeme riayet edeni tanıyım." buyururlar. Daha sonra o âlim zat uyanır; aşkla, şevkle, büyük bir zevkle Efendimiz (s.a.v.)'in sünnet-i seniyyesini yaşamaya gayret eder. Daha

sonra rüyasında Efendimiz (s.a.v.), bu halinden dolayı kendisine iltifatta bulunurlar.

Biz İki Işıkla Yürürüz

Kişinin kemâli ve üstünlüğü onun keşfinde ve kerametinde değildir. Kişinin kemâli Efendimiz (s.a.v.)'ın izini takip etmesindedir.

Bir gün Zünnûn-i Mısırî Hazretlerine derler ki,

- "Üstadım! Kerametiniz var diyorlar."

derler. O,

- "Evet kerametim var. Kerametim, bunca isyanımla, yerin, beni içerisine almamasıdır." diye mukabelede bulunur.

Cüneyd-i Bağdadi Hazretleri (k.s.), "Biz iki ışıkla yürürüz: Sağ elimizde Kur'an, sol elimizde Sünnet-i Muhammedî." der.

VIII. RAHMET PEYGAMBERİ

Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'de: **"Biz Seni, ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."** (Enbiya, 21/107) buyurmaktadır. Şeytan bile bu rahmetten istifade eder. Şeytan, "Ben de bu âlemdenim, O'nun rahmetinden ben nasıl istifade edeceğim?" dediğinden dolayı, ona her gün kırk kırbaç vurulurken, Efendimiz (s.a.v.)'in âlemlere rahmet oluşu nedeniyle o kırk kırbaç, bire indirilmiştir.

Ateşe Düşmemek İçin

Âyet-i Kerîme'de Rabbimiz, Efendimiz (s.a.v.) hakkında, **"Hiç şüphesiz Sen en yüce ahlak üzeresin."** (Kalem, 68/4) buyurmaktadır. Hazret-i Peygamber kendilerini bize tanımlarken, **"Benimle sizin misaliniz şu: Bir adam düşünün. Adam orta bir yere ateş yakmış. Çekirgeler, kelebekler hep oraya akın ediyor. Adam da o kelebeklerin kanadından tutup tutup çekiyor. Ben de sizin eteklerinizden tutup, aman ha ateşe düşmeyin diye çırpınıyorum. Öyle ki; rüşvet veren, rüşvet alan, ikisi arasında vasıta olan, Allah'ın lanetine uğramasın diye eteklerinizden tutuyorum. İmanla hasetlik bir müminin kalbinde ebediyen bulunamaz, diye ben sizin eteklerinizden tutuyorum. İki sıfatlı olmayın, birinin yanında bir sıfatlı, bir diğerinin yanında başka bir sıfatlı olmayın, münafıklık sıfatında olup da Allah'ın huzuruna yüzleri ateş olarak varmayın diye ben**

sizin eteklerinizden tutuyorum. Mü'min kardeşlerinize kin gütmeyin, Allah'ın gazabı daha büyük olur diye eteklerinizden tutuyorum. Ama siz kendinizi atıyorsunuz. Ben sizin eteklerinizden, dil ve namusunuzu muhafaza edin diye tutuyorum, fakat siz yine kendinizi ateşe atıyorsunuz. Ben sizin eteklerinizden; isyanlı, inkarlı, küfürlü, nifaklı, yalanlı, gıybetli, iftiralı, dedikodulu meclislere katılmayın, yoksa helak olursunuz diye tutuyorum, yine siz kendinizi ateşe atıyorsunuz. Ben, batılların yaşadığı gibi bir hayat yaşamayın diye eteklerinizden tutuyorum, ama siz yine kendinizi ateşe atıyorsunuz. Siz ancak müminlerle dost olun diye, eteklerinizden tutuyorum, anıa siz kendinizi ateşe atıyorsunuz. Evlatlarınızı yetiştirin, en büyük, en güzel kazancınız budur ve hıyanetsiz olan kazanca talip olun diye eteklerinizden tutuyorum, fakat siz yine kendinizi ateşe atıyorsunuz. Evlerinize suretler koymayın, köpekler barındırmayın, o evlere melekler girmez diye eteklerinizden tutuyorum, ama siz yine kendinizi ateşe atıyorsunuz. Siz elimden kurtulup, yine kendinizi ateşe atıyorsunuz.” diye buyuruyor.

Sevgi ve Rahmet

Efendimiz (s.a.v.)'in kullandığı iki kelime vardır: Birisi sevgidir, diğeri de rahmettir. Bakınız hadîs-i şerîfte, “Kimde şu üç şey bulunacak olursa o, imanın tat ve lezzetini alır: Allah ve Rasûlü ona her şeyden daha sevgili olacak olursa, sevdiğini sadece Allah rızası için sevecek olursa, küfürden kurtulduktan sonra tekrar küfre atılmak

kendisine ateşe atılmak kadar zor gelecek olursa onlar imanının tat ve lezzetini alır.” buyrulmaktadır.

Efendimiz (s.a.v.) Medine-i Münevvere’ye geldikleri zaman, “Allah’ın emrettiği gibi kardeş olun, fakir ve yoksulu doyurun, aranızda selamı yayın.” buyurmuşlardır. Abdullah b. Selam bu sözü duyunca demiştir ki: “Vallahi bu söz yalancı sözü değil; bu söz, olsa olsa ahir zaman nebisinin sözü olabilir.” Efendimiz (s.a.v.), “Ben Muhammed’im ve rahmet peygamberiyim.” buyuruyorlar.

IX. HER ŞEY SÜZÜLÜYOR

Kainatın oluşumuna bakıldığı zaman, mevcudâta bir süzülmenin olduğu görülmektedir. Topraklar süzülür, bitkiler; bitkiler süzülür hayvanlar meydana gelir. Yaratılıştta cemâdât, nebâtât ve hayvanâta bir süzülme olduğu gibi insanlık içinde de bir süzülme söz konusudur. İnsanlar süzülür, veliler meydana gelir. Veliler süzülür, nebiler meydana gelir. Nebiler süzülür ve Fahr-i Kainat Muhammed Mustafa (s.a.v.) zuhur eder. Arapça'da "Mustafa" süzülmüş demektir. Elbette süzülen her şeyin hülasası, özü Efendimiz (s.a.v.)'dir.

Hablü'l-Verîd (Allah (c.c.)'la İrtibat)

İnsan vücudunda öyle merkezler vardır ki; o merkezler, Cenab-ı Hakk'la irtibat kurarlar. "**Ketebe fi kulûbihumu'l-îmân.**" "**Allah onların kalblerine imanı yazmıştır.**" (Mücadele, 58/22) Bu kalp, vücudumuza kanı pompalayan çam kozalağı şeklindeki et parçası değildir. Ona süveydâ-yı derûn denilir. Hadis-i Kudsi'de, "**Beni ne yer, ne sema aldı. Ancak kâmil mü'minin kalbi aldı.**" buyuruluyor. Allah (c.c.) kullarının kendisiyle irtibat kurmaları için "**hablu'l-verîd**" isminde bir damar yaratmıştır. Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'inde, "**Biz kulumuza şah damarından daha yakınız.**" (Kaf, 50/16) buyuruyor. Öyle bir damar ki, daha iyi anlaşılması için -lâ teşbîh ve lâ temsîl- adetâ telefon kablosu gibi tasavvur edebiliriz bu damarı. Şu halde, telefonun bir ucu bizde, bir ucu Halikımızda olduğu

halde niçin bir türlü alaka kuramıyoruz? Neden kaynaklanıyor bu kopukluk? Neredeyse hemen hepimizin cep telefonu var. Telefonumuz bazı yerlerde çekerken, bazı yerlerde çekmiyor. “Acaba bu telefon niye çekmiyor?” diye soruyoruz Bir dağ önüne geliniyor, o dağ sebebiyle çekmiyor ve benzeri bir takım cevaplar veriyoruz kendimize. O zaman bu “**hablü'l-verid**”in bir ucu Halikımızda ise biz neden O (c.c.)’nunla alaka kuramıyoruz? Nefis dağları engel olduğu için. Eğer süzölmek, seçkin insanlar topluluğundan olmak istiyorsak; nefsimizi emmâre halinden, mutmainne, râziyye, merziyye haline getirme zorunluluğumuz var.

Ey Süzölen ve Doğrulan Nefis!

Nefs-i levvamede olan, Allah (c.c.) korkusuyla kötölüğü yapsa bile kendisini kınar; nefis-i mülhimedde bazen nûr, bazen zulmet olur. Öyle bir hal gelir ki, ağlar, sızlar, yanar, yakılır. Sonra bir an olur bunların hepsi kaybolur. Nefis mutmainne haline eriştiği zaman süzölür. “**Ey süzölen ve doğrulan nefis! Dön Rabbine! Sen Rabbinden, Rabbin de senden razı olarak.**” (Fecr, 89/30)

Bir kere yaratılışımız olarak; su, hava, ateş ve topraktan mürekkebiz biz. “**Sizi topraktan halk ettik. Tekrar toprağa döneceksiniz, yeniden oradan, topraktan bir çıkışla çıkacaksınız.**” (Tâ-Hâ, 20/55) buyuruluyor. Şu vücudumuzda; su, hava, ateş ve toprak bulunmaktadır.

Dört Unsur (Anâsır-ı Erbaa)

Su her şeyin hayatıdır. İnsanın hayatıdır, bitkilerin hayatıdır, mevcudatın hayatıdır. Eğer su coşacak olursa, kabarmaya başlarsa önünde hiçbir şey duramaz. Su, hem hayat verici hem tahrip edicidir.

Hava yani rüzgar olmayacak olsa hava kirliliğini engellemek mümkün değil. Ancak o kirlilik, rüzgarla dağılmakta ve yeryüzündeki hayat korunmaktadır. Hava unsuru, dünyanın kokmasını, rezaletini, meydana gelebilecek bütün olumsuz hallerini engellemektedir.

Ateş olmasa yani bir tür enerji olmasa, hayat felç olur ve yer yüzü yaşanmaz bir hale gelir.

Toprak, yediğimiz-içtiğimiz her şey ondan zuhur ediyor. Eğer bu toprak unsuru işlenmeyecek olursa ne olur? Toprak, bir dağ haline gelir. Ne meyveler ne de bitkilerin oluşumu imkan dahilinde olur.

Nefis ve Ruh

Ânasır-ı erbaa yani; su, hava, ateş, toprak tuğyan edecek olursa, âlem birbirine karışır. Kamer suresinde bu husus çok güzel anlatılmaktadır. Her şeyi Cenab-ı Hakk bir ölçü dahilinde halk buyurmuştur. Bizim vücudumuzda bunların hepsi mevcuttur. İnsan iki zıtlıktan müteşekkildir: Biri nefis, diğeri ise ruh.

Bizim vazifemiz nedir? Rûhumuzu nefsimize hâkim kılmaktır. İşte tasavvufun anlamı da budur.

Su unsuru eğer nefsin elinde olacak olursa; hiçbir sınır, hak ve hukuk tanımaz. Hiçbir şey

görmez. Ruhun elinde olacak olursa, Allah'ın aşkına, feyzine, muhabbetine ve zikrine nâil olur.

Toprak unsuru, eğer nefsin elinde olacak olursa; o zaman onda hiçbir bitki, hiçbir meyve, hiçbir irfan çiçeği zuhur etmez. Ruhun elinde olacak olursa, hakikatler ve marifetler ortaya çıkar.

Ateş unsuru nefsin elinde olacak olursa; nefis, hak ve hakikat diye bir şey tanımaz. Ruhun elinde olacak olursa, gönülde Fahr-i Kainat (s.a.v.)'ın aşkı zuhur eder. Allah (c.c.)'ın zevki meydana gelir, O (s.a.v.)'nunla yanar ve yakılır, gözünden o aşkla yaşlar dökülür.

Hava, eğer nefsin elinde olacak olursa; yakar, yıkar ve mahveder. Ruhun elinde olacak olursa nûra dönüşür. Cenab-ı Hakk, bu dört unsuru ruhumuzun eline vermeyi nasip etsin ve bizi en güzel şekilde Kendisine eriştirsin.

II. BÖLÜM

MÂNEVÎ YOL

Her hususta mutlaka bir hedef sahibi olmak gerekir. Hedef tayin olunmaksızın bir amaca ulaşmak mümkün değildir. Gerek dünyevî gerekse uhrevî hedefleri elde etmede yegane şart azimdir.

Şayet bir başarı kazanılacaksa kişi daima kendi kendine “Ben bunu başaracağım!” demeli.

“Doğrusu insanın çalıştığından başkası kendinin değildir.” (Necm, 53/39) buyuruluyor âyet-i kerîmede.

Bütün kardeşlerimizin hedefi: **“Ben bu mânevî yol vasıtasıyla Rabbimi bulacağım!”** olmalıdır.

I. ÂH, TESLİMİYET!

Teslimiyeti tam olan kimse, Mevlâ'ya, hayal edemeyeceği yakınlıkları (kurbiyyet) elde eder. Bu kurbiyyeti elde eden kişi "Allah'ım! Dünyayı boşuna çiğneyip geçmişim. Ömrümü harap etmişim." demeye başlar. Teslimiyet ise, muhabbet ve rabıta ile elde edilir.

Evliyaullah ile Münasabette Şifre: Teslimiyet

Teslimiyet, aynen bir şifre gibidir. Mesela internette mail adresine girmek istendiğinde önce adres yazılır sonra şifre girilir. Eğer adreste veyahut şifrede bir yanlışlık olursa, kişisel sayfamız açılmaz. Evliyaullah ile ilişkilerde şifre ise; şeksiz, şüphesiz tam bir teslimiyettir. Teslimiyet şifresiyle girildiği zaman hayal olunamayacak sayfalar açılır. Mürşid-i kâmil bizi, cüppesinin altına alır, "Ya Rasûlallah! Ben bu evladımı yetiştirdim, size takdim ediyorum." der.

Teslimiyet, Çiğlik ve Hamlıktan Eser

Bırakmaz

Bir sohbet esnasında Üstadımız H. Hasan Efendi Hazretleri (k.s.), buyurdular ki: "Bir ocak düşünün. Ocağın kenarına bir tencere konmuş. Tencere ateşin sıcaklığını duyuyor; fakat kaynamıyor. Tencerenin kaynamasını istiyorsak tencereyi, ocağın üzerine tam olarak koymalıyız. Yoksa sadece sıcaklığı hissederiz."

Bu mübarek yola tam bir teslimiyet ile bağlandığımız zaman kaynar, çiglik ve hamlıktan eser kurtulur, yetişip olgunlaşırız inşallâhu Teâlâ.

O olgunluk nedir?

Marifet ve hakikattir.

II. GÖNÜL EVİ MARİFET

“Şeriat” Allah u Teâlâ’nın emirleri ve Efendimiz (s.a.v.)’in yaşantısıdır.

“Tarikat” onu hayata geçirmektir.

“Hakikat” makamı da, kişinin gönlünün tamamen Mevlâ’ya dönmesidir.

“Marifet” Hak’tan gayrı hiçbir şeye nazar etmeyip, Mevla’yı tanımaktır. “Marifet” makamında kişinin gönlünde Allah’ın razı olmadığı hiçbir şey kalmaz.

İşte Bunlarla Sevinsinler

Marifet Allah’ın sevmediği bütün hallerden kurtulmak; **Hakikat** de İbrahim (a.s.)’in “İnni veccehtü vecchiye....” âyet-i celîlesinde buyurulduğu gibi her şeyimizle Mevla’ya teslim olmaktır. “**Fel yefrahu**” “**Asıl bununla sevinsinler.**” (Yunus, 10/58) âyeti de buraya işaret eder. Asıl bununla sevineceğiz.

Âişe-i Sıddîka (r.anha), “**Ne zaman, karnım doysa ağlarım.**” buyurur. Bu sözü işitenler,

- “Niçin ağlarsın ya Âişe?” derler.

- “Çünkü Rasûlullah (s.a.v.) bu dünyadan arpa ekmeğiyle karnını doyurmadan çıktı, gitti.” cevabını verir. “**Fel yefrahu**” “İşte bunlarla sevinsinler, bunlarla bayram, düğün etsinler. Bu onların topladığı dünyalıklardan hayırlıdır.”

Tadılacak Olan Nedir?

Manevî lezzetin ne olduğu İbrahim b. Ethem Hazretlerinin şu güzel sözünde belirtilir:

O bir gün çevresindekilere,

- “İnsanlar bu dünyadan hiçbir şey tatmadan çıkıp gidiyorlar.” der. Bu sözü üzerine İbrahim b. Ethem (k.s.)’e,

- “Nasıl biz hiçbir şey tatmıyoruz? Ne demek bu? Tadılacak olan nedir?” diye sordular. Çok güzel bir cevap verir:

- “Marifettir.” der. Hakikaten eğer istikamet üzere olursak bu söz, insana yol gösterir.

Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri Allah’a yakınlığı elde ettikten sonra, namazın zevk, huzur, ve neşesine erince, huzursuz kıldığı namazların hepsini bir bir kaza etmiştir.

Niçin?

Çünkü Allah ile (c.c.) beraberliğin (maiyyet) verdiği huşu ve tada tahammül edilemez. O tadılan zevk bambaşka bir zevktir.

Yunus Emre,

Şeriat, tarikat yoldur varana

Hakikat, marifet andan içeru

Evvel kapı şeriat, geçse andan tarikat

Gönül evi marifet, ışk hakikat içinde

der şiirinde.

III. MANEVÎ YOLDA GÖZ AYDINLIĞI, HAKK'I ZİKİR

Manevî yolda tükenmeyen azık zikirdir. Âyet-i kerimede “Allah’ı zikir ne büyük bir iştir!” (Ankebût: 29/45) buyrulur. Ayrıca inananların, ayakta dururken, otururken ve yanları üzerine yatar iken Hakk’ı zikrettikleri Kur’ân’da bizlere bildirilir. (Âl-i İmrân: 3/191)

Zikrullah’ın Dışındaki Sözler Kalbi Karartır

Üstadımızın evlatlarından bir zât pek konuşmazmış. Torunu bir gün,

- “Dede! Niçin hiç konuşmuyorsun. Sen de cemaat içerisinde mevzulara girsen olmaz mı, hiç sesin çıkmıyor.” demiş. Dedesi,

- “Evladım! Ben bir rüya gördüm. Âile içerisinde bir sıkıntı meydana gelmiş, bir tatsızlık olmuş. Herkes bir şeyler demekte ama Allah’ın razı olacağı şeylerden ziyade daha çok şeytanın razı olacağı türden sözler bu sözler. Rüyamda, bir köpeği olduğu gibi kızartıp, kılıyla, kılçığıyla getirmişler ve ye diyorlar bana. Ben nasıl konuşurum, nasıl konuşurum.” diyormuş.

Hadis-i Şerifte buyrulur: “Zikrullah’ın dışındaki sözler kalbi karartır.”

Marifetullah'a Ulaşmak İçin Zikir

Öğrencilik yıllarında Sami Sultanımızı ziyaret ettim. Tabi o gün ifade buyurduğu cümlenin manasını pek anlayamamıştım: **“Marifetullah’ı tahsil için okuyun!”** buyurmuştu. Evliyaullahın sözü sadra, tıpkı mermere kazınır gibi kazınır. İfade buyurdıkları o söz içimden hiç çıkmadı: **“Marifetullah’ı tahsil için okuyun.”** Yıllar geçti, Allah’ı tanımak için okuyun, dediğini anladım. O (s.a.v.)’nu tanımak için olursa bütün amellerimizi ve hayatımızı israf etmemiş oluruz.

Allah Hatırlanarak Yapılan Her İş Zikirdir

Ticaretle meşgul olan kardeşlerimiz, Allah’tan korkarak ticaretlerini düzgün yaparlarsa, nebî, siddîk, şehid ve salihlerle beraber haşr u cem olurlar. Ya da bir memur, bir amir, memuriyetini ve âmiriyetini en güzel şekilde, haksızlığa gitmeden, hiçbir kimsenin hakkını zayi etmeden yaparsa yine aynı ecre nail olur. Bir çiftçi toprağa tohumunu saçarken, **“Ya Rab! Ben bu toprağa bu tohumu saçıyorum, burada bitkiler meydana gelecek, mahsul meydana gelecek. Yâ Rab! Benim de gönlümde İlâhî mahsuller meydana getir.”** düşüncesiyle saçar, toprağıyla meşgul olurken, **“Bu topraktan geldik, tekrar bu toprağa gireceğiz. Tekrar o topraktan çıkacağız.”** derse zikir-i daimî içerisinde bir çok ecre nail olur. Hangi alan olursa olsun, niyetler muhafaza edilirse, yapılan her iş zikirdir. Zikir, Hakk’ı anmaktır, ayrıca evrâd ve ezkârımızı yapmanın bizde sağlayacağı da bu **“zikr-i daimî”** elde etmek olmalıdır.

Her şey Allah (c.c.)'ı Tesbih Ediyor

İsra Sûresinde, “Yedi gök ile yer ve bunlarda bulunan her şey O’nu tesbih eder. Ve O’na, hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Fakat (siz) onların tesbihlerini anlamazsınız. Şüphesiz ki O, Halîm (azapta hiç acele etmeyen)dir. Gafûr (çok bağışlayan)dır.” (İsra: 17/44) buyrulur. Müfessirler bu hususta farklı görüşlere sahiptirler.

- “Acaba, bu zikir nasıl olmaktadır?

- Bir taşın zikri nedir?

- Taş hakikaten dillenip de Mevla’yı tesbih edebilir mi?”

Ulemâdan bazıları bu soruları cevaplamak üzere şu delili sıkça getirmişlerdir: Bir gün Ebû Cehil, eline taş parçalarını aldı ve dedi ki: “Ya Muhammed (s.a.v.)! Avucumun içindekileri bilirsen, ben Sana iman edeceğim.” İki Cihan Güneşi (s.a.v.) buyurdular ki: “Avucunun içerisindekileri Ben söylemeyeyim, onlar Beni söylesin.” O zaman taşlar dile gelip, “La ilahe illallah, Muhammedu’r-Rasûlullah” demeye başladılar.

Hız. Ali Efendimiz (k.v.), Nebiy-yi Ekrem Efendimiz (s.a.v.)’in bir yerden geçerken, ağaçlar ve taşların ona: “es-Selâmü aleyke Ya Nebiyyallah! es-Selâmü aleyke Ya Rasûlallah!” diye selam verdiklerini rivayet etmektedir. İşte bu deliller bize, mevcûdâtın dil ile de zikrinin olduğunu göstermektedir.

Allah'ı Anmakta Bir Kuş Kadar Olabilmek!

Zannederiz ki kuşlar “cik cik cik” diye ötüyor Kuşların zikri hakkında eserlerde çok güzel bilgiler var. Allah (c.c.): **“Eğer Allah'ın nimetini sayacak olsanız, onu sayamazsınız.”** (Nahl, 16/18) buyuruyor. Yosunlar üzerinde yapılan bir araştırmada üç binin üzerinde yosun çeşidi tespit edilmiş. Saymakla bitmez Allah'ın nimetleri.

ed-Dammun, kuşu: **“İlahi! Lanet, Rasûlullah (s.a.v.)'in soyundan gelenlere buğz edenlere olsun.”** diye zikredermiş.

ed-Derraş isimli çil kuşu da **“Rahmân'ın kudreti arşı istiva etmiştir.”** dermiş.

el-Baziy, diye bir doğan kuşu ise, **“Allah'ı hamd ile tesbih eder, O'nu noksan sıfatlardan tenzih ederim.”** şeklinde zikredermiş.

ed-Defta' denilen, kurbağa, **“Son derece mukaddes olan Rabbimi bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim.”** demek suretiyle zikrini yerine getirirmiş.

Karakuş, **“Ey Âdemoğlu! Ne kadar yaşarsan yaşa, bir gün mutlak öleceksin. Sonun ölümdür.”** diye biz insanları uyaran bir zikre sahipmiş.

Taytavi kuşunun zikri ise şöyleymiş: **“Her canlı bir gün ölecektir. Her yeni de eskiyecektir.”** Sanki lisân-ı hâli ile, **“O çok imrendiğin elbisen eskiyip gidiyor. O, özenerek bina etmiş olduğun ev daima bakım istiyor, eskiyor. Sen binayı çok kuvvetli yapıyorsun, temellerini atıyorsun, Allah muhafaza buyursun, bir depremle mahvolup, yok olup gidiyor. Her şey eskiyor, her şey bitiyor.”** diyerek yine bizi uyarıyor.

Her sabah bizim kuru kuruya öttüğünü zannettiğimiz Horoz da, “Ey gafiller Allah’ı anın. Ey gafiller Allah’ı zikredin.” der ve bizi uyarırmiş.

Papağan, “Yazıklar olsun, endişesi dünya olana!” dermiş. Ahireti unutmüş ve tüm endişesi dünya olana yazıklar olsun diyor.

el-Ğula kuşu “Allah’ın zatının dışında her şey yok olacaktır.” hakikatini zikredermiş.

Hamame ise, “Yüce olan Rabbimi bütün noksanlıklardan tenzih ederim.” şeklinde zikir görevini yerine getirmiş.

Rahime kuşu, “Semâ ve arz dolusu, Allah u Zü’l-celâli noksan sıfatlardan tenzih ederim.” der ve O (c.c.)’nun aliyü’l-a’lâ olduğunu ifade edermiş.

Hattaf diye bir kuş, “Ölmeden evvel ağızınızı hazırlayın, âhirete gönderin, asıl kalıcı olacağınız yer öte dünyadır.” dermiş.

Sumradun, göçeğen kuşu, “Ey günahkarlar! Allah’a yönelin. Yaptığımız hatalardan dolayı özür dileyin.” dermiş.

Hüthüt kuşunun zikri ise “Merhamet etmeyene merhamet olunmaz.” imiş.

Dakât kuşu ise, “Kim sükut ederse, selamete erer.” demek suretiyle susmanın erdemini zikredermiş

“Bir Köpek Kadar Olamadım!”

Bir sohbet esnasında Ruhu’l-Beyan’da geçen, köpeğin on beş tane hasleti anlatılmaktadır. O ânda dervişlerden birisi hüngür hüngür ağlamaya başlar.

- “Niye ağlıyorsun” diye sorarlar.

- “Yahu, bir köpek kadar olamadım.” diye cevap verir.

IV. SARP YOKUŞLAR İÇİN HAZIRLIKLIL OLMAK

Güneşli bir havada, Yahyalı'dasınız, her taraf sıcak. Tekir'den Kayseri'ye gitmek istiyorsunuz. O yolu çok iyi bilenler,

- "Yahu yapma! O taraf daha kıstır, yollarda buzlanmalar olur. Tekerine dikkat et! Yedek tekerini, çekme halatını, zincirini al, deponu doldur, öylece git." diye bir takım tavsiyelerde bulunurlar.

- "Yok canım ne olacak, geçer giderim ben, bir şey olmaz." deyip aldırış etmezseniz yolda karşılaşacağınız güçlükler sonrasında, "Eyvah! Takozu olsun alsaydım. Eyvah! Tekerini olsun alsaydım, çekme halatını alsaydım, zincir alsaydım." diye vâh etmeye başlarsınız.

Ölümü ve kabirdeki hesabı bilenler, ölüme ve kabre hazırlıklı giderler.

Yolda Kalmamak İçin Yapılacak Hazırlıklar:

Hz. Osman (r.a.)'ın en çok ağladığı yer kabristanlardır. Kendisine,

- "Ya Emire'l-Mü'minîn! Niçin başka zaman ağlamıyorsunuz da, kabristana geldiğinizde ağlıyorsunuz!" denildiğinde,

- "Ben Rasûlullah (s.a.v.)'tan duydum, "Kabir hali güzel geçenin, diğer safhaları kolay olur." buyurmuşlardır.

Ölümü ve kabir ahvalini bilenler bizleri uyarıyorlar "Aman! Çekme halatı, zincir, takoz v.s.

malzemelerinizi vakit varken alın yoksa, vakit geçtikten sonra hiçbir çaba işe yaramaz.”

Yolda kalmamak için yapacağımız hazırlık ve alacağımız malzemeler şunlar:

a) Namaz, oruç, hacc, zekat vb. ibâdetleri kâmil manada ikâme etmek

b) Emr-i bil-ma'ruf, nehy-i ani'l-münker yapmak

c) Hak dini tebliğde gayretli olmak

d) Hastaları ziyaret etmek

e) Akraba ziyaretleri yapmak

f) Mü'minlerin gönlünü hoş tutmak

g) Yolda eza verecek bir şey varsa onu kaldırmak

h) Kötülüklere gitmemek

i) Takvâyı elde etmek için Hukukullahı riayet etmek.

Nefs-i Emmâreye Dikkat!

Nefsinin mertebelerini geçenler, ders olarak, evrâd ve ezkâr olarak çok yüksek olabilirler. Fakat manevî dersler, vazifeler ne kadar yükselse de, nefis, emmârede olabilir.

Züleyhâ'ya, Allah gençlik, güzellik, servet lutfetmiş. Yusuf Peygamberimiz de güzellikte tarif edilemez bir vasıfta ve genç. Yalnız kaldıklarında Züleyhâ, “Haydi gel!” demiş. İşte Züleyhâ'nın bu çağrısı nefs-i emmâreye aittir. Yusuf Peygamberimiz ise bu davete icabet etmeyerek, **“Ben Allah'tan korkarım!”** demek suretiyle nefs-i emmâreye muhalefet etmiştir.

Nefs-i Emmâreye Nasıl Muhalefet Edebiliriz?

Devamlı olarak insana kötülüğü yapmayı fısıldayan nefis, emmâredir. Meselâ bir derviş, yapması gereken bir ibadet olan teheccüd namazına kalkmak için çaba gösterirken nefis ona muhalefet eder. Nefisle derviş arasında bir mücadele başlar. O kişi çırpınıp teheccüde kalkarsa emmâre nefsi altetmiş olur. Aksinden Allah'a sığınırız. Efendimiz (s.a.v.)'e çok uyuyan bir kadından bahsedildi, "Öyleyse onun kulağına şeytan pislemiş." buyurdular. Şeytanı kulağa pisletmemek gerekir. Ya da ticarî bir hususta tartıya, helâle ve harama riayet etmeyip, nefsin oyununa gelirse, nefis hala emmârededir.

Nefse muhalefeti gerçekleştirebilmek için:

- a) Kendimizi çok iyi kontrol etmeliyiz.
- b) Kendimizi kontrolde ölçü; Kur'an, Sünnet ve evliyaullahın yaşantıları olmalıdır.
- c) Yaşantımızı Peygamber Efendimiz (s.a.v.), ashabı ve Hak dostlarının yaşantılarına benzetmeye çalışmalıyız.
- d) "Gönlümüzde Allah'ın sevgisi, Rasûlü (s.a.v.)'nün muhabbetinin ne kadar?" olduğunu çokça düşünmeliyiz.
- e) Kendimizi sürekli kontrol için mutlaka bir müşhidimiz olmalıdır. Çünkü müşhid-i kâmiller bizlere, yol göstericidirler. Hadîs-i şerifte Allah dostlarının dünya ve âhiretin kandilleri olduğu bildirilmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de ise "Her bir

topluluk için bir yol gösteren vardır.” (Ra'd: 13/7) buyruluyor.

f) Bir mürşid-i kamile bende olmakla beraber kendi kendimizin de mürşidi olmak zorundayız.

V. MÂNEVÎ YOLDA OLANLARIN ERİŞECEKLERİ NİMETLER

Lokman Sûresi'nde Mevlâ'mız, "Görmediniz mi Allah u Zü'l-celal göklerde ve yerde ne varsa, hepsini sizin emrinize vermiş, açık ve gizli olarak nimetlerini üzerinize yağdırmaktadır." (Lokman, 31/20) buyurmaktadır. Allah'ın vermiş olduğu maddî ve manevî nimetler saymakla bitmez.

Dünyadaki Cennet, Müminlerle Bir Araya Gelme

Manevî nimetlerin en önemlisi kardeşlerimizle bir araya gelip oturmamızdır. Bu manevî nimetin önemi, kardeşlerimizle bir araya gelme ve onlarla halleşmenin cennetlerden daha üstün oluşundan kaynaklanmaktadır.

"(Hesap vermek üzere) Rabbinin huzurunda (durmaktan) korkan kimse için (Allah'a yakın kılınmış kullar olan sâbikûn için Adn ve Naîm olarak) iki Cennet vardır." (Rahman, 55/46) âyetinin izahını Es'ad-ı Erbili Hazretleri (k.s.) şöyle yapıyor: Buradaki cennet, Allah'ı anarken, mü'minlerle bir araya gelindiğinde duyulan hazdır.

Ne büyük bir zevk, ne büyük bir neşe içerisindeyiz! Elhamdülillah.

Bu Dünyada Kevser İçiliyor

Esad-ı Erbili Hazretleri (k.s.), “Bu dünyada cennet nimetleri, birisi Sıddık-ı Azam Efendimiz (r.a.)’den, diğeri de Ali (k.v.)’den gelen, bu mübarek yolun salıklarının elde ettiği lezzettir.” buyurmaktadır. Gece kalkıp da seccadenin üzerinde iken -köpeklerin bile sesinin kesildiği bir anda- her şey durulmuş, Mevla ile tam karşı karşıya gelinmiştir artık. Seccadesinin üzerinde Allah’ın muhabbetine öyle erişmiş ki, o ân tadılan zevk, cennetlerin üzerinde bir cennet zevkidir. İşte o ân Kevser içiliyor orada. O, kalplere ve gönüllere verilen Kevser’dir. Öyle bir zevk ki, o ânı yaşayan kimse ona doyamaz. Lezzetine tahammül edemez. Büyük bir aşk içerisinde olur kişi. İşte bu, cennet değil de nedir?

Meleklerin Kuşattığı Cemaat

“Allah’ın rahmeti zikrullah meclisinde bulunanları kaplar.” Halikımız o meclise rahmet ve mağfiretini yağdırır. Mecliste bulunanları; ister saîd olsun isterse şakî olsun bağışlar. Efendimiz (s.a.v.) “Allah’ı zikretmek üzere bir araya gelen topluluğu, melaike-i ikram kuşatır.” buyurmuşlardır. Etrafımızı kuşatan melekleri göremememiz kalp gözlerimizin kapalı olmasından kaynaklanmaktadır. Hac sûresi 46. âyet-i celiledede, “Gerçek şudur ki, gözler körelmez, ancak sinelerdeki kalpler körelir.” buyuruluyor.

Kalp Gözleriniz Kör Oldu da Rasûlullah (s.a.v.)'ı Göremediniz.

Ehl-i beyte hakaret etmek isteyen bir Emevi şakîsi gelip İbn-i Abbas (r.a.)'a,

- "Ya Abbas! Ne oluyor ki, bu Beni Haşim'den olanlar son anlarında hep kör oluyorlar." diye münasebetsiz bir soru sordu. İbn Abbas,

- "Bana bak ey Emevi şakîsi! Size de ne oluyor ki, sizin de iç gözleriniz kör oldu da Rasûlullah (s.a.v.)'ı göremediniz (s.a.v.). İç gözleriniz kör oldu da; dini, imanı, İslam'ı, Kuran'ı göremediniz." dedi. Allah Teâlâ bizim gözlerimizi açmış olmasaydı görmediğimiz halde Efendimiz (s.a.v.)'e iman edemezdik. Bilakis, görseydik imanımız belki de daha güçlü ve daha kuvvetli olacaktı.

Gaybe iman, görülmeyenlerin gönül gözüyle görülmesi, müşahade edilmesidir. Görülmeyenlerin gönül gözüyle müşahade edilmesi sonucunda iman tahkike erer, güç ve kuvvet bulur. Bizzat gönül gözüyle görmek suretiyle iman; ilme'l-yakinde iken ayne'l-yakine ve daha sonra hakka'l-yakine ulaşır. İmam-ı Azam Hazretleri (rh.a.)'nin, "İki sene olmasaydı İmam helakteydi." sözünü yanlış değerlendirmemek gerekir. Ömrü boyunca nasıl olur da İmam-ı Âzam helakte olabilir. İmâm-ı Âzam, "İlme'l-yakin bilgi sahibi idim ayne'l-yakin ve hakka'l-yakine ermem, Allah dostlarıyla münasebetimle oldu." buyurur.

Bu kavramları izah için örnek vereyim: Diyelim ki, kırsal bir alana çıktık. Tâ gerilerden

bakıyorsunuz, bir ateş var. “Burada bir çoban, zannederim ateş yakmış.” diyoruz. Ateş görünüyor, biz de bunu görüyoruz. İlme’l-yakîn görüyoruz, yani ilmen şahid oluyoruz ona. Sonra yaklaşıyoruz, o ateşin dumanı gözümüze kulağımıza giriyor. Acı acı dumanlar geliyor. Bu da ayne’l-yakin bir bilmedir. Bizzat başında bulunuyor ve yakıcılığı bize etki ediyorsa, bu da, hakka’l-yakindir. Hakka’l-yakîne ermiş olanların imanları güçlü olmaz mı, kuvvetli olmaz mı? Bizzat görmekte, müşahade etmektedir. Öyle bir imanı elde etmemiz lazım.

VI. MÂNEVÎ YOLDA OLANLARIN MUTLU SONLARI

Cenâb-ı Mevlâ, nasıl ki cemadât, nebâtât ve hayvânât içinde bir derecelendirmeye gitmişse insanlar arasında salih amel işleyip Kendisine itaat edenleri, bir derecelendirmeye tabi tutmuştur. O derecelenmeyi (makâm), Mevlâ'mız, Fatır Sûresinin 32. ayet-i celîlesinde. "Sonra Biz, o kitabı kullarımızdan süzüp seçtiklerimize miras kıldık." buyuruyor. Bu âyetin devamında, "Onlardan da nefislerine zulmeden var (Zalim), orta yolu tutan var (Muktesid), Allah'ın izniyle hayırlarda ileri geçenler var (Sabikûn). İşte büyük lütuf onlarıdır." buyrulur.

Ve Siz Üç Sınıf Olduğunuz Zaman!

Bu üç grup, Vâkıa Sûresinde şöyle bildirilir (1-10 âyetler); O vakıa (kıyamet) koptuğu zaman! Onun meydana gelişini yalanlayacak olan bir kimse yoktur. (O kimini) alçaltıcıdır, (kimini) yükselticidir. (Ey İnsanlar!) Yer şiddetli bir şekilde sarsıldığı, dağlar ufalandıkça ufalanıp yayılmış toz toprak haline geldiği zaman! Ve siz üç sınıf olduğunuz zaman! Artık (bir kısmınız) Ashab-ı Meymene (kurtulduğuna alamet olarak amel defterleri sağ eline verilenler) ki ne mutlu Ashab-ı Meymeneye! Ve (bir kısmınız) Ashab-ı Meş'eme (amel defterleri sol eline verilenler) ki ne bedbaht insanlardır Ashab-ı Meş'eme! Ve (üçüncü kısmınızda) sâbikûn (olup hayırda öne

geçenlerinizdir) ki onlar mükafatta öne geçenlerdir!

Biz Nefsimize Zulmettik.

Sen Bize Merhamet Et!

“Zâlim” lafzının bir çok anlamı vardır. İtikadî anlamda zâlim Hakk’a şirk koşan kimsedir. **“Allah’a ortak koşmak en büyük zulümdür.”** (Lokman: 31/13) Şirkin en büyük zulüm olmasının sebebi, yaratana eş koşmaktan kaynaklanıyor ve bu da nefsimize uymamızdan zuhur etmektedir. Mesela Kuran-ı Kerim’de geçer, Adem Peygamberimiz, yasaklanan meyveden yeyince, **“Nefsine zulmetti.”** denildi. Hem Âdem Peygamber, hem de Havva annemiz, **“Ya Rabbi! Biz nefsimize zulmettik. Sen bizi bağışlamazsan, rahmet ve mağfirette bulunmazsan, Sen bize acımazsan, biz helake gidenlerden oluruz.”** (A’râf: 7/23) dediler.

**Öncü Olanlar Taatlarıyla
Hakk’ı Memnun Edenlerdir**

Sâbikûn, taatlarıyla, Hakk’ı memnun edenlerdir. Onlar, öncü olanlar, ileride olanlar, nefsinin mertebelerini geçenlerdir. Onlar Allah’ın dilediği kullarından seçilmiştir. Râzı olunan bu kulların âhirette bekleyişleri, ancak bir namaz vakti kadardır. Ulemamız şu izahı yapıyorlar: Onların öldükten sonra Allah’ın huzuruna varmaları bir göz açıp yumuncaya kadardır.

Sâbikûn olan kimseler için, Kuran-ı Kerim’de, **“Onlar istikamet üzere oldular.”** diye ifade

edilmektedir. Onlar dünyadayken müjdeyi alanlardır. Onlara korku da yok, mahzûniyet de. Direkt olarak sorgusuz-suâlsiz cennete girerler. Bunlar peygamberler, ashâb-ı kiram, zamanın kutb-ul aktabı, kutb-ı âzamı ve gavsu's-sakaleynidir.

Öncü Olanlar Hesapsız Cennete Gireceklerdir

Efendimiz (s.a.v.), âyet-i kerîmelerde bildirilen, “sabık”, “muktesid” ve “zalim”i şöyle tefsir ediyor bizlere: “İleride olan (sabikûn) ileridedir. Bunlar öncüdürler. Hayrı şerre galip olanlar da, kurtulmuşlardır. Zâlim de, Allah’ın mağfiretiyle, şefaitle kurtulacaklardır.” Yine buyuruyor Efendimiz (s.a.v.): “Sabikun olanlar, öncü olanlar hesapsız cennete gireceklerdir. (Muktesid olanlar) Bu da hesabı görülecek sonra cennete gireceklerdir. Zalimler de, affolunacaklardır; cezasını çektikten sonra cennete gireceklerdir.”

Daha kolay anlaşılması için sâbikûn ve diğer zümrelerin durumlarını bir örnekle izah edebiliriz:

Cumhurbaşkanı, herhangi bir ülkeye giriş yaptığında pasaport işleminde uzun uzadıya kontrolden geçmez. İlgililerden hiç kimse protokol gereği reis-i cumhura, müdahale etmez. Ayrıca yanında kendi erkânıyla, belki özel uçaklarla geçer ve gider.

Devlet erkânı dışında olanlar, şayet muamelelerini düzgün bir şekilde yaptırmışlarsa, onların pasaportlarının sayfalarına da süratli süratli bakarlar, “Tamam hiçbir eksik yok!” derler, mühürler basılır ve kolayca geçerler.

62 / Yansımalar

Evraklarında problemler olanlar, noksan olanlar kontrol noktalarında bekletilirler belki alınmazlar, sıkıntı yaşarlar.

III. BÖLÜM

ÎMANIN LEZZETİ

Efendimiz (s.a.v.), imanın tat ve lezzetini alacak olan üç kimseyi şöyle sıralıyor:

“Allah’ın ve Rasûlünün sevgisi kendisine her şeyden fazla olan, sevdiği kimseyi yalnız Allah için seven, Allah u Teâlâ’nın lütfuyla iman nasip olduktan sonra, yeniden küfre dönmeyi ateşe atılmak gibi gören.”

I. ALLAH VE RASÛLÜ'NÜN SEVGİSİ HER ŞEYDEN FAZLA OLMALI

Mevlâ-yı Zü'l-Celal (c.c.) Kitâb-ı Kerim'inde biz kullarına, **“İman edenlerin Allah'a olan sevgileri ise çok daha fazladır.”** (Bakara, 2/165) buyurmaktadır. Allah sevgisine ulaştıracak vesile ise şöyle bildiriliyor: **(Habibim, Ya Muhammed!) De ki: “Eğer Allah'ı seviyorsanız o halde bana tabi olun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın!”** (Âl-i İmrân: 3/31)

Bu sadece söz ile olmaz tabii. Mevlana'mızın bir sözü var: **“Sakın kendini aşk sahasına âşıkım diye atma! Zira bu meydana girenlerden şartlar isterler, şartlar.”**

Dinin Özü Allah (c.c.)'ı Ta'zîmdir

Allah ve Rasûlü (s.a.v.)'nün sevgisini elde etmenin şartlarından birisi, Allah'ı ta'zîmdir. Din özü itibariyle, Allah'ı ta'zim, mahlukata şefkattir. Mü'min gece gündüz her ân ta'zim üzere olmalıdır. Çünkü Mevlâ hiçbir zaman kullarından gafil değildir. O (c.c.), kullarını, her zaman görüp gözetlemektedir. **“Şüphesiz ki Allah, sizin üzerinizde tam bir gözeticidir.”** (Nisa: 4/1)

Seni Her Şeyden Çok Seviyorum

Hız. Ömer (r.a.) bir gün huzur-ı Risâlet-penâhta: **“Ya Rasûlallah! Nefsime müstesna Sizi her şeyden daha fazla seviyorum.”** dedi. Bunun üzerine

Efendimiz (s.a.v.): “**Olmadı ya Ömer! Ta ki Beni canından da fazla sevmedikçe kâmil mü'min olamazsın.**” buyurdular.

Hız. Ömer (r.a.) bu sözünü söylerken, dizi Rasûlullah (s.a.v.)'ın mübarek diziyle temas halindeydi. Fahr-i Kainat (s.a.v.) o anda teveccüh buyurdular. Bu teveccüh sayesinde Hız. Ömer dedi ki:

-“**Seni canından da çok seviyorum Yâ Rasûlallah!**” Efendimiz (s.a.v.):

-“**Şimdi imanda kemale erdin, imanının tat ve lezzetini aldın ya Ömer.**” buyurdu

Efendimiz (s.a.v.), “**Bir kişiye, Ben, anasından, babasından, malından, canından, evladından, her şeyinden daha sevgili olmadığım müddetçe, o kimse imanda kemale eremez.**” buyuruyor. Bu hadîs mucebince amel eden ashab-ı kiram Efendimiz (s.a.v.)'e “**Anamdan, babamdan, canından Seni daha fazla seviyorum. Anam babam sana feda olsun ey Allah'ın Rasûlü!**” derlerdi.

Manevî Tatlar Alamayan Dünyevî Hazlara İlgı Duyar

Kişinin çocuğu bir sıkıntı geçirdiğinde, bir musîbet, bir kaza olduğunda, dünya, kişinin gözünden çıkar. “**Yeter ki, aman yavrum kurtulsun!**” der. Evladının kurtulması için bütün varlığını harcamayı göze alır. Malını çok seven insan, malı-mülkü kaybolmasın diye var gücüyle çahşır. Bununla bağlantılı olarak “**Mal sevgisi, yeşildir ve katıdır.**” buyuruyor Efendimiz (s.a.v.).

Yeter ki Sen Benden Rızı Ol!

Bayezid-i Bestâmî'ye bir gün elma ikram edilir. Bu ikramı alırken bir ân Hakk'tan gâfil olur ve, "Ne latif bir elma!" "Ne tatlı bir elma!" der. Buna binaen Halik-ı Zü'l-Celal onu itab eder: "**Ey Bayezid! Benim ismimi bir elmaya mı verdin?**"

Ârifler Sultanı Bayezid-i Bistami Hazretleri (k.s.): "**Ârifin, Allah'tan bir ân gâfil olması, ona cehennem ateşinden daha ağır gelir.**" buyurmaktadır.

Rabiati'l-Adeviyye annemiz (rh.aleyha), Rabb'ine olan sevgisi dolayısıyla şöyle münacatta bulunur: "**Yeter ki Sen benden rızı ol, âlem bana darılsın. Âlem isterse benden yüz çevirsin; yeter ki Sen benden rızı ol Mevla'm.**"

Allah'a İnan ve Mâ-sivâyı Terket

Rasûl-i Zî-Şân Efendimiz risaletinin başlangıcında, gizli olarak tebliğini yaparken ashabına öğrettiği ilk söz: "**Allah'a inandım de ve gayrılarını da terk et.**" olmuştur. Tevhidi dillendirmek gerekli denildiği zaman bu söz hatırıma gelir. Ayrıca Efendimiz (s.a.v.), ashabına, "**La ilahe illallah deyin, İran ve Bizans sizin olacak.**" Hadis-i şerif'i de tevhidin önemine işaret etmektedir. **La ilahe illallah Muhammedu'r-Rasûlullah** imanın tahkikidir. İmanın tahkik haline gelmesi, imanın güç ve kuvvet bulmasıdır. Allah'ın ve Rasûlü (s.a.v.)'nün her şeyden sevgili olup, imanın tat ve lezzetinin alındığı zamandır bu an.

II. NAFİLELER HAKK'A TAKDİM OLUNAN HEDİYELERDİR

Efendimiz (s.a.v.) buyuruyorlar: **“Nafileler sizin Hakk'a takdim ettiğiniz hediyelerinizdir; hediyelerinizi güzelce yapın.”** Nasıl ki düğünlerde sunulacak hediyeler süslenir, kurdelalar takılır, güzelce bir paketlenme yapılırsa, Halik-ı Zü'l-Celâl'e yapacağımız nafileleri de O (c.c.)'nın azametini tefekkür ederek en güzel şekilde yerine getirmeliyiz. Nafileler böyle ifa olunduğu zaman artık o kulun gören gözü, işiten kulağı, yürüyen ayağı Allah (c.c.) olur. Böylece, kulun Allah'ı Allah'ın da kulu sevdiği makam elde edilir.

Muhabbetullah Takva İle Elde Edilir

Mahir İz Hocamız (rh.a.): **“Takva, yaptığını Allah rızası için yapmandır.”** der. Takva, hayatımızın her safhasında rıza-yı Barî'yi canlı tutabilmektir. Evimize girerken çıkarken, alışveriş yaparken Hak rızasını gözetmektir. Su bardağını kaldırırken, yemek tabağına elimizi uzatırken Hakk'ı hatırlamaktır. Yeme-içme, hak yolunda eritmek niyetiyle, ibadet ve taat niyetiyle yapıldığında takva esası gözetilmiş demektir.

Allah'ım! Arzu ve İsteğim Senin Rızandır

Evrad u ezkârımızı, göz yaşlarıyla, ta ciğerden gelen âh u figanlarla, nedametle, aşkla, muhabbetle

takva esasını gözeterek yapmalıyız. İstiğfar, tevhid, salât ü selam, ölüm tefekkürü, râbîta-i şerife ve zikrullah; aşkla, muhabbetle, hulûsî bir kalple yapıldığı zaman tesiri daha kuvvetli olur, taklidî imanımız yavaş yavaş tahkîke erer. Böylece imanın tadı alınır.

Bütün vücudumuzda, bütün benliğimizde **“La ilahe illallah Muhammedü’r-Rasûlullah.”** lafzının tesirinin tam manasıyla meydana gelmesi için, zikrederken şartlarına riâyet etmemiz gerekir. Şöyle ki, kelime-i tevhid eğitiminde sadece dilin talimi yoktur. İşte Mürşid-i kâmiller, bize bunun talimini yaptıran kimselerdir. Hızır (a.s.), kelime-i tevhidi, Abdülhâlik-i Gocdüvanî Hazretlerine, suya dalarak yapmasını öğretmişti. Hızır (a.s.)’ın bu tâlimine nefy ü isbat denilir.

Nefy ü İsbat

“Nefy ü isbatta; nefes göbek altına alınarak yapılır. “Lâ” kelimesi, kalpten başlatılarak, uçları iki omuzdan arş-ı âzama kadar yükselir. “Kelime-i Tevhid”in “elif”i, nefsin bulunduğu alın kısmından, çeneye kadar iner. “İlâhe” kelimesi sağ omuza, “Hafî” letaifinin bulunduğu yere nakşedilir, nûrdan yazılır. “Kelime-i Tevhid”in, “Lâ ilâhe” nefy (Allah’tan başka hiçbir şey yoktur.) bölümü böylece tamamlanır. “İllallah” kelimesi de, sağ omuzdan kalbe verilir. Hâle göre; üç, beş, yedi, on bir, on beş, on yedi ve yirmi bir kere nefes almadan, **“Lâ ilâhe illallah”** zikri yapılır. Nefes alınacağı an, yine nefessiz bir defa, kalpten rûha kadar **“Muhammedü’r-rasûlullah”** denir. İki nefes arası gaflete düşmemek için, **“İlâhî ente maksûdî ve**

rızâke matlûbî", **"Allah'ım, arzum ve isteğim Senin rızandır."** denir. Bu zikir hakkıyla yapılıncâ iman, kemal bulur, olgunlaşır. Nefy ü isbâtta, Allah'tan gayriye meyletmemek ve sevilen her şeyi, sadece O'nun rızası için sevmek, en çok riayet edilmesi gereken husustur."

İnsanların Bir Kısmı Dünyayı Bir Kısmı da Uhrâyı İster

Bizi her an gözetleyen Rabbimizin sevgisi her şeyden fazla olduğu ân gönle tecellîler yağmaya başlar. Böylece kul ile Rabbi arasındaki yetmiş bin zulmet, yetmiş bin de nûrdan olan perde kalkar.

Bu hâli yaşayan kimse dünyayı bir cîfe gibi görür. Gönlü ve gözü, ne dünya da ne de ukbâdadır. Sadece Mevla'sını arzular. Bir kısım insanlar dünyayı ister, bir kısım insanlarsa uhrâyı. Allah'ın dostlarıysa Mevla'yı talep ederler. Bu, Allah'a, kalben ve rûhen yakın olan mukarrebûnun halidir.

Üveysîlik

Üveysî, görmediği halde Muhammedî ruhaniyetten istifade eden kimse demektir. Bu mânâda hepimiz üveysî meşrebiz. Çünkü hiç birimiz Peygamberimiz (s.a.v.)'i görmedik. İlâhî feyzin kaynağı, O (s.a.v.)'dur. Cenab-ı Hakk, feyzini, O (s.a.v.)'nun gönlüne lütfeder, O (s.a.v.)'nun gönlünden dağıtır. O (s.a.v.)'na rûhânî yönden varis olan insanlar ise, bu İlâhî nûru ve feyzi bize kadar getirmektedirler.

Bir kısım kimselere Efendimiz (s.a.v.): **"Senin, mürşidin Benim."** buyurur ve üveysî yolla onların

manevî eğitimleri gerçekleştirilir. Meşayih-i kiram'dan Taha'l-Harirî Hazretleri, Efendimiz (s.a.v.)'in kendisine: **“Senin müşşidin Benim.”** buyurduğu büyük kimselerdendir. Bu hadiseye ender rastlandığı için umûma teşmil kılınamaz.

İbrahim-i Metbûlî (k.s.)

İbrahim-i Metbûlî de üveysî yolla eğitimi gerçekleştirilen büyüklerimizdendir. Efendimiz (s.a.v.) ona, **“Diğer müşşidlerden almış olduğun bütün evradı terk et, senin müşşidin Benim.”** buyurmuştur.

İbrahim Metbûlî Hazretleri, dünyaya geldikten sonra dillenmeye başlayınca, annesi ona salat ü selâmı öğretmiş: **“Allahümme salli alâ seyyidînâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihî ve sellim.”** Her gün devamlı surette salât-ü selâm, okur. Günde toplam 10.000 defa salat-ü selâm okumaktadır. Tasavvufta tıpkı tayy-i mekan olduğü gibi tayy-i lisan da vardır. Tayy-i mekânda kişi nasıl bir yerden başka diyarlara kolayca giderse tayy-i lisanda da birden böyle binlerce evrâd ü ezkârı çok rahat bir şekilde okur kişi. İbrahim Metbûlî hazretleri, bu salât u selâmın bereketiyle Peygamberimiz (s.a.v.)'i rüyasında görmeye başlar. Annesini bu hâlimden haberdar edince annesi gayet soğukkanlılıkla **“Evladım! Daha çok yolun var. Hazret-i Peygamberle açıktan açığa görüşene kadar rûhî eğitiminde say u gayret göster.”** der. Efendimiz (s.a.v.): **“Beni rüyasında gören açıktan da görecektir.”** buyuruyorlar.

III. HER DÂİM NEFİS MUHASEBESİ

Müminler için Allah'ın Kitabı ve Peygamberin Sünneti, Rableri tarafından onlara bir nimet olarak tamamlanmıştır. Mezhep imamları, meşayih ve ulema-i kiramın ilimleri de elimizde mevcuttur. Akıllı Müslüman'a düşen ise, bu kaynaklardan istifade etmektir. Aksi takdirde, ayet-i kerîmenin bildirdiği sağır ve dilsizlerden oluruz -Allah muhafaza-: **“Yeryüzünde debelenenlerin Allah katında en kötüsü, gerçeği akıllarına koymayan o sağır ve dilsizlerdir.”** (Enfal, 8/22)

Hakikati elde etmek için kişi müşid-i kâmillerden istifade etmeli ama en önemlisi kendi kendisinin de müşidi olmalıdır. İmanın tadı alınmak isteniyorsa kalpte Allah ve Rasûlü (s.a.v.)'nün muhabbetinin ne kadar olduğu düşünülmelidir. Ayrıca imanda kemali elde etmek için ne kadar gayret sarf edildiği devamlı surette mütalaa olunmalıdır.

Acaba Benim de Adım Var mı?

Hz. Ömer (r.a.) bir gün, Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in sırdaşı Hz. Huzeyfe (r.a.)'nin yanına gelir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ile Huzeyfe (r.a.), geceleri sohbet ederlerdi. Efendimiz (s.a.v.) münafıkların listesini Hz. Huzeyfe (r.a.)'ye vermişti. Ömer b. Hattab (r.a.): “Ey Huzeyfe! Acaba bu münafıklar listesinde benim de adım var mı?” diye sorar. O anda Huzeyfe Hazretleri, Efendimiz

(s.a.v.)'in, **"Benden sonra bir nebi gelse, Ömer gelirdi. Ömer, Cennet ehlinin kandilidir."** övgüsüne mazhar olan bu kutlu insanın rikkatinden dolayı ağlamaya başlar, Hz. Ömer de kendi iç muhasebesinin verdiği kaygıyla "Acaba benim o listede ismim var mı?" diye göz döker.

Kendimiz Değişmediğimiz Müddetçe Allah Bizi Değiştirmez

Hz. Ömer (r.a.) gibi kendimizi kontrol etmeliyiz. Tâbir-i caizse kendimizi yoğun bakıma almalıyız. Kur'ân ve Sünnet'in bize sunmuş olduğu reçetelere riâyet etmeliyiz. Verilen nasihata layık olmayanlar hakkında Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyorlar: **"Bu sefillere, akılsız ve düşüncesiz insanlara, huysuz kişilere iyiyi öğretmek, hınzırın boğazına inci takmak gibidir."** Biz arşın altında otururken, semâ bizi gölgelerken, hayatımızın güzel olmasını istiyorsak Cenab-ı Hakk'ın, **"Siz kendinizde olanı değiştirmedikçe Allah sizi değiştirmmez."** (Ra'd, 13/11) kelâm-ı İlâhi'since amel ederek kendimizde olan kötülükleri hemen terk etmeliyiz.

Allah ve Rasûlü (s.a.v.)'nün muhabbetini her şeyden üstün tutmadıkça, sevdiğimizi Allah için sevmedikçe, buğz ettiğimize Allah için buğz etmedikçe, verdiğimizizi Allah için vermedikçe, men ettiğimizi Allah için men etmedikçe, iman bize her şeyden daha sevgili olmadıkça, elbette ki gönül, huzur bulmaz ve içimizde de dışımızda da değişme olmaz.

Onlar da Benim Gibiydi

Nefis muhasebesinde çok önemli olan bir husus ölüm tefekkürüdür. Hazret-i Peygamber (s.a.v.) **“Ağzların tadını bozan ölümü sıkça hatırlayın!”** buyuruyor. Kabirleri ziyaret ederek, onlara bakarak, adeta öte âleme gözümüzü dikiyormuşçasına, **“Bunlar da benim gibiydi.”** diyerek ölümü hatırlamalıyız.

Her Şey Kaydolmaktadır

Kıyametin alâmetlerinden olan Ye’cüc, Me’cüc öyle dağlar arasından zuhur edecek varlıklar değildir. Ye’cüc ve Me’cüc, dillerine sahip olamaz; konuştuklarının hayır mı, şer mi olduğunu hiç düşünmez, ağızlarına ne gelirse onu söyler. Ayrıca onlar, namazda uzun beklemeyi sevmezler ve Allah’ı zikretmekten kaçarlar. Öğüt ve nasihat dinlemekten de uzaktırlar. Bu şüursuz, düşünce ve tavırların sebebi helal rızka dikkat etmemelerinden kaynaklanmaktadır. Nasıl ki bir kıvılcım bütün ormanın yanmasına sebep oluyorsa, bu tür tavırlar da amellerin mahvolmasına sebebiyet verir.

Her şey kayda geçmektedir. Hatem-i Es’am Hazretleri (k.s.), yolculuğa çıkmak üzere huzuruna gelen kimseye şu nasihatta bulunur: **“Yolculuk esnasında yanına bir yâr al.”** Yâr, Allah (c.c.) olacaktır. Yoldaş ise Kirâmen Katibin. Kirâmen Kâtibînin yazmış olduğu kitap, cezâ gününde önümüze getirilecek. O kitapta büyük-küçük demeden her şey kayıt altına alınmıştır. Bu kayıt da hiçbir şey zail olmadan, iğneden ipliğe işlenir. Zerre kadar hayır da olsa, şer de olsa geride bırakılmaz. Ve

o günde “**Kitabını oku! Bugün sana hesap verici olarak nefsin yeter.**” (İsra: 17/14) denilecek.

Rabbinize Dönün

Yeni Müslüman olmuş bir Alman kardeşimiz yoğun bir nefis muhasebesi içerisinde, “Benim hayatım bu zamana kadar kirli geçti. Acaba, ondan bir sıkıntı duyar mıyım?” diye bize halini arz etmişti. Mevlâ’mız o kadar Rahim’dir ki, “**Lâ ilâhe illallah, Muhammedu’r-Rasûlullah**” denildiği zaman af süngerini çeker. Bütün günahları affolunur. Biz kullarına rahmetinin eseri olarak Allah, günahları sevaba tebdil eder. Tevbe kapısını daima açık bırakan Rabbimiz, rahmet-i ilahiyyesinin bir tecellisi olarak, kendisine bir karış gelene, bir kulaç; yürüyerek gelene ise koşarak gelerek icabet etmektedir. Rabbimiz biz kullarını bekliyor ve bize, “**Rabbinize dönün!**” diyor. Dünya hayatının özeti olan bir ayet-i celile: “**Biz O’ndan geldik, tekrar O’na dönücüleriz.**” (Bakara, 2/156)

Mümin olarak temennimiz O (c.c.)’na, en güzel şekilde kavuşmaktır.

IV. HER DÂİM HAK YOLUNDA HİZMET

Bir adam, yıllarca toprağını sürer, eker, gübreler, bakımını yapar ve tabii ki bütün bu çalışma sonucunda bir yorgunluk hisseder. Hasat mevsimi geldiğinde bahçesine gidip diktiği ağaçlar -üç beş de olsa- meyveye durmuş ise mesrur olur. Vücutunda yorgunluk diye bir şey kalmaz. Allah'a hamd eder, sevinir.

Gönüllere dikilen fidanlar meyve verdikçe gönül sahipleri de memnun ve mesrûr olurlar. Gönül, münbit olursa her şey münbit olur. Gönülleri münbit kılmak üzere hizmet etmeliyiz ve bu yolda çok gayretli olup asla yorulmamalıyız. Nefsimize tabi olursak bedenimiz yorulur fakat ruhumuza tabii olursak yorulma diye bir şey olmaz. Hizmet ettikçe dinleniriz.

Ne Kadar Hizmet Edersem

O Kadar Huzurluyum

Medine'de, Üstadımız Hacı Hasan Efendi (rh.a.)'yi, Konyalı Dr. Ali Kemal Belviranlı muayene ettikten sonra,

- "Efendim istirahat buyurmalısınız, bir müddet de konuşmamalısınız." diye uyarır. Hak yolda hizmet etmek suretiyle imanın lezzetini tadan Üstadımız (k.s.)'ın söylediği söz şudur:

- "Doktor! Bana konuşma demek, öl demektir. Ben kardeşlerimize hizmet ettikçe

rahat ediyorum. Ne kadar gayret gösterir, hizmet edersem, o kadar huzurluyum ve rahatım.”

Âhireti Bu Dünyada Kazanacağız

Es'ad-ı Erbili Hazretlerinin ifadeleriyle, “Öte âlemi kazanabilmemiz için bu dünya da muhteremdir.” Bizim öteki dünyada saâdlerden olabilmemiz bu dünya hayatında olacaktır. Âyet-i kerîmede, “Allah mü'minlerden canlarını, cennet karşılığında satın almıştır.” (Tevbe, 9/111) buyurulmaktadır. Cafer-i Sadık Hazretleri (k.s.) bu ayetin tefsirinde, talebimizi sadece cennetle sınırlamamız gerektiğini, Rabbimizin lütuf ve kereminin bol olduğunu söylüyor: “Kendinizi asla ucuza satmayın. Vermiş olduğunuz can karşılığında cenneti istemekle kalmayın, Allah'ın cemalini isteyin. Siz, ona erişin.”

Kişi Ölür Ama Amel Defteri Kapanmaz

İnsan öldüğü zaman öbür âlem için yapacağı şeyler kısmen biter. Kişi öldükten sonra devam edecek olan sevaplarını Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hadis-i şerifinde şöyle belirtmiştir: “Öldükten sonra üç kimsenin amel defteri kapanmaz: Sadaka-i cariye sahipleri, salih evlat sahipleri, insanlara faydalanacak ilim bırakanlar.”

İman Etmediler Diye Canından mı Olacaksın!

İ'lâ-yı kelimetullah uğrunda her türlü eza ve cefa karşısında usanma ve yorulma nedir bilmeyen Efendimiz (s.a.v.), Mekke'ye 70 km uzaklıktaki Taif'te kendisini taşıyan insanları, Hakk'a davet etmek için öyle bir çaba gösterdi ki sırf bu yüzden, **"Onlar iman etmedi diye sen canından mı olacaksın ya Muhammed!"** **"Kur'an'ı biz Sana zahmet çekesin diye indirmedik. Sen canından mı olacaksın!"** âyetleri nazil oldu. İnsanların birbirini sevmesi içindi O (s.a.v.)'nun çabası. Biz de Allah için insanların birbirini sevmesi, dünyada zulüm ve sıkıntıların kalkması, herkesin huzurlu bir hayatı yaşaması için çaba ve gayret içerisinde olmalıyız.

IV. BÖLÜM

SAHİH İTİKÂD VE KUVVETLİ İNANÇ

Misyonerlik faaliyetleri sonucunda yapılan on bin kilise ve din değiştiren doksan bin Türk gencinin durumunu derin derin düşünmemiz gerekir.

Cemiyet olarak en büyük problemimiz inanç zayıflığı ve inançsızlık girdabıdır. Bir insan düşünelim, birçok hastalığı var fakat midesinde daha ağır bir rahatsızlığı varsa, "Ah midem!" der diğer rahatsızlıklarının hepsini unuttur. Çünkü en fazla sıkıntı veren rahatsızlığı midesindedir.

İnsan için manevî hastalıkların en çok rahatsızlık vereni de itikadî noktada kendini göstermektedir. Gitgide inanç zayıflığı yaşayan cemiyetimiz ve özellikle de gençlerimizin sağlam inanç ölçülerini elde etmeleri için çok gayret etmemiz gerekir.

I. ALLAH KATINDA HAK DİN İSLÂM'DIR

Din-i mübîn-i İslâm elbette ki haktır. Fakat hak oluşunu evimize girerken, evimizden çıkarken, evimizde otururken, yemek yerken kısacası gündelik hayatın bütün safhalarında idrak etmeliyiz. Ve idrak ettiğimiz bu güzellikleri ve iç huzurunu, inançsızlık içerisinde kıvranan kimselere anlatmak dinî bir vecibedir, zorunluluktur.

Tasavvufî eserlerin hemen hepsinin giriş kısmında şöyle bir tavsiye vardır: Evvelâ mürîd, itikadını tashih edip itikadî noktada güçlü ve kuvvetli olmalıdır. Bütün tasavvufî çabalar, inancın güçlü ve kuvvetli olması içindir.

İslam Allah'ın Kullarına Büyük Bir Lütfudur

Kehf Suresinde Cenâb-ı Hak, yedi gencin imanını şu şekilde vafsediyor. **“Şüphesiz ki onlar Rablerine iman eden birkaç genç yığitti; Biz de onların hidayetlerini artırdık.”** (Kehf, 18/13) Küfürden imana dönen kimseye “mühtedî” denilir. Hidayete ermek, iman etmekle birlikte İslam ile de hidayete ermektir. İslâmî hayatı yaşarken, Allah'ı görür gibi taat yapmak sûretiyle ihsan erbabına dâhil olabilmek ise Allah'ın kullarına büyük bir lütfudur.

İnanç Zayıflığı Şüphencilige Yol Açar

İslâmî esasları yaşayan ama içinde gizli bir nifak ve inançsızlık taşıyan kimselere rastlıyoruz. Bu kimseler ibadetlerini de îfâ etmelerine rağmen,

kâmilin inanmamaktadırlar. Böylece inanç zayıflığı yavaş yavaş kalbe işlemeye başladığı zaman şüphencilik baş gösterir.

Kuran-ı Kerim’de İbrahim (a.s.)’in Allah’ı buluşu hadisesinde, O, şüpheden arınmış iman sahibi bir kul olarak sözlerini şöyle bitirmektedir: “Şüphesiz ki Ben, Hanîf (hakka yönelmiş) olarak yüzümü gökleri ve yeri yoktan var edene çevirdim ve Ben (sizin gibi) müşriklerden değilim.” (En’am, 6/79)

Efendimiz (s.a.v.), Ammar b. Yasir’in şüpheden arınmış imanını şöyle vafediyor “Derileri (etleri diye de geçiyor) de iman etmiştir. İman onun derilerine de, kemiklerine de işlemiştir.”

Şüphencilik İse İnançsızlığa Yol Açar

Hakkında Efendimiz (s.a.v.)’in, “Nasıl ki, Adem peygamber Benimle iftihar ediyorsa, Ben de İmam-ı Âzam’la iftihar ediyorum.” buyurdıkları İmam-ı Azam Ebu Hanîfe hazretlerine bir ateist gelir ve kendisiyle; Allah’ın vahdaniyetini, birliğini, yoktan var edişini tartışmak ister. Uygun bir vakit kararlaştırılır ve inanan, inanmayan herkes o ânı beklemeye başlar.

Ateist, kararlaştırılan yere taraftarlarıyla birlikte gelir, fakat İmam-ı Azam (rh.a.) henüz gelmemiştir. Vakıt biraz geçince bekleyenler, “Hz. İmam herhalde çekindi; bu inançsızın karşısında cevap veremeyeceğini düşündü ve bunun için gelmedi.” derler. İnsanlar dağılmaya yüz tutunca Hz. İmam (rh.a.) görünür.

İmam-ı Azam Efendimiz özrünü ve niçin geç kaldığını izaha başlar:

- “Beni mazur görün; nehrin kenarında bekliyordum. Bir sal, bir kayık gelecekti, ona binecektim. Fakat ne sal, ne kayık geldi. Orada bir ağaç vardı. Ağaç nasıl olduysa kendi kendine devrildi, tahta parçaları oluştu. Tahta parçaları bir araya geldi. Bir kayık oldu. Ben üzerine bindim geldim.” deyince, o inançsız öyle bir kahkaha atar ki nerdeyse yere devrilecektir. Sonra İmam-ı Âzam (rh.a.)’a,

- “Hiç, ağaç kendiliğinden devrilir, sonra tahtalar oluşur, sonra bir araya gelir, sal olur mu? Sence bu mümkün müdür?” der. İmâm-ı Âzam (rh.a.)’ın beklediği cevap tam da budur. İmam-ı Azam (rh.a.),

- “Nasıl ki bir ağaç, kendi kendine devrilip, tahta parçaları oluşup, bir araya gelip sal olmazsa, semâvât ve arz da kendi başına meydana gelemez.” deyince, herkes onu takdirle karşılar.

“KÜN” emriyle her şeyi bir nizam ve intizam içerisinde var eden Allah’a nasıl olur da inanılmaz? Bu “KÜN” emriyle yedi kat sema, arz, her şey bir düzene tâbî olmaktadır.

II. CENÂB-I HAKK'A HAMD Ü SENÂ EDEREK O'NU YÜCELTMEK

Cenab-ı Mevlâ, âhirete intikal eden ve yaşantısı pek de hoş olmayan hoca efendilerden birisini sorguya çekmektedir. Mevla'mızın çetin olan sorgusu karşısında hoca efendi,

- "Ya Rab! Belki günahlarım çok fazla ama ben yıllarca va'z-u nasihatta bulundum. Sözlerime başlarken ise hamdeyle, salveyle başladım. Seni tahmid edip, yüceltim. Sen kendini nasıl vasfetmişsen Seni o şekilde vasfetmeye çalıştım. Ayrıca sözlerime Habibin üzerine de salat ile başladım. Bunlar hürmetine affeyle beni!" deyince Halikımız,

- "Bu hoca efendiyi meleklerin katına alın. Orada yine va'z u nasihate başlasın." buyurur.

Yaşantısı Pek İstediğin Gibi Değil Ama Seni Vasfediyor

"Niçin yapmadıklarınızı söylüyorsunuz?" (Saff, 61/2) emrine riayet etmeyen ve sünnet-i seniyyeye muvafık yaşamayan bir zatı cennette görürler. Onu tanıyanlardan birisi,

- "Ben senin hayatını biliyorum, düzgün bir hayatın yoktu. Nasıl oldu da, şimdi cennettesin?" diye sorar. Bunun üzerine muhatabı,

- "Hakikaten ben, yaşantı olarak iyi değildim. Fakat bir gün va'z u nasihatte bulunurken, cami içerisinde, bir sütunun arkasında Allah'ın

dostlarından biri varmış. O elini kaldırmış ve demiş ki: 'Ya Rab! Yaşantısı pek istediğin gibi değil ama Seni vafediyor. Senin zâtî ve subûti sıfatlarını anlatıyor. Hayat, ilim, semi', basar, irâde, kudret, kelâm, tekvin sıfatlarından bahsediyor. Seni vafediyor. Ya Rabbi! Bu kulunu bağışla.' O velinin, duasına mazhar olmuşum, o dua ile, ben şimdi cennetlerdeyim." der.

III. KUVVETLİ BİR İMÂN İÇİN ALLAH'IN RASULÜ (S.A.V.) MODEL ALINMALIDIR

Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruluyor: "And olsun ki sizin için; Allah'a ve âhîret gününe kavuşmayı uman ve Allah'ı çok zikreden kimseler için, Allah'ın Rasûlünde güzel bir örnek vardır." (Ahzâb: 33/21)

Âyet-i kerîmede buyurulduğu üzere her hususta olduğu gibi sahih itikad için de Allah'ın Rasûlü (s.a.v.) model alınmalıdır. Tabi ki bu model alış, amellere de yansımalıdır. Yatmamız-kalkmamız, yememiz-içmemizde, yine modelimiz O (s.a.v.) olmalıdır. Yaptığımız bütün amellerimizde Efendimiz (s.a.v.)'in örnekliliğini kendini göstermelidir. Öyle ki elimizden, ayağımızdan, gözümüzden Rahmânî kokular gelip çevremizdeki insanlar "şu ne güzel kimse" diye hakkımızda hüsn-i şehadette bulunmalıdır.

Zayıf Bünyemizi Güçlendirmeliyiz

Bir kablo düşünelim. Bu kabloda ne kadar tel varsa onların hepsi iki tane demirle pirize takılır. Şayet fişte az bir gevşeme olsa, çalışmadı deriz. Nasıl ki fişin o bütün telleri iki demirle pirize takılıysa bizim de üç yüz altmış damarımız, beyin ve kalpte toplanıp, "Allah'a, Rasûlü'ne ve sizden olan ulu'l-emre itaat edin." (Nisa, 4/59) emrine bağlanarak ehlullaha teslim olmalıdır. Mikrop zayıf bünyelerde barınır. Teslimiyetle, dini emirlere riayet

etmek ve Allah ve Rasûlü (k.s.)'nün muhabbetine erişmek suretiyle, zayıf bünyemizi güçlendirmeliyiz, yani imanlarımızı kemâle erdirmeliyiz.

IV. KUVVETLİ BİR İMÂN İÇİN KUR'ÂN OKUMA SEFERBERLİĞİ

Aile fertlerimizin, akrabalarımızın, komşularımızın, çevremizin ve bütün kâinatın inançsızlıktan kurtulup sağlam bir imanı elde etmesi ve huzura ermesi için mutlaka grup grup bir araya gelip, sûreleri, cüzleri bölüşüp, hatimler yapmalı, yasin-i şerifler okumalıyız. Kur'ân okuma vesilesiyle Mevlâ'mızın emirlerine riayet edip; gıybet, haset, kin ve diğer kötü ahlaklardan da uzaklaşmalıyız.

Kur'an'ın Ağırlığını Hissederek Kur'an Tilaveti Yapmak

Hidayet rehberimiz Kur'an-ı Kerim'in üstünlüğü bir çok âyet-i kerimede bildirilmiştir. O mü'minler için bir şifa kaynağıdır. Onun bir benzerini getirmek de mümkün değildir.

Allah'ın âyât-ı ilahiyesi inerken kelime, harf ve ses olarak inmemiştir. Şühud alemine geldiği zaman kelime ve harfe bürünmüştür. İbn-i Acibe Bahru'l-medîd isimli tefsirinde, "Eğer kelime ve harf olarak inseydi, arş-ı âzam tahammül edemezdi." demektedir.

Vahiy, esnasında -soğuk günlerde bile olsa- Efendimiz (s.a.v.)'in mübarek vücutları terlerdi. Devesinin üzerinde ise Peygamber Efendimiz, devesi, Kuran'ın mehabetinden dolayı çökerdi. Sahabeden bir zât, vahiy esnasında başından geçen hadiseyi şöyle nakleder: "Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'in

huzurundaydım. Nasıl olduysa, benim dizim onun mübarek dizinin altında kaldı. Dizim, kırıldı zannettim. Meğer, o anda Allah'ın Rasûlü (s.a.v.)'ne âyetler nazil oluyormuş.”

Kur'an nazil olurken onun manevî ağırlığından dolayı sahabe arasında bu tür olaylara rastlandığı gibi Kur'ân okunurken de sahabelerden dinleyenlerde başkalklar gözlenirdi. Hz. Ömer (r.a.), Mutaffifîn Suresini dinlediği zaman kendinden geçer, günlerce hasta yatardı, ashab, ziyaretine gider ve ona “Geçmiş olsun ya Ömer!” derlerdi.

V. KUVVETLİ BİR İMÂN İÇİN ÂHİRETİ DÜŞÜNMEK

Üstad-ı Ekremimiz (k.s.), İstanbul'u teşrif ettiklerinde, Sami Sultanımızı (k.s.) ziyaret ederler. Ziyaret sonrasında Üstadımız (k.s.), "**Sami Sultanımızın huzurundan geliyorum. Sultanımız, yarın âhirette benim halim ne olacak, Hakk'ın huzurunda nasıl duracağım diye öyle ağladılar, öyle ağladılar ki...**" demişlerdi. Kutb-ı cihânların içinde bulunmuş olduğu bu manevî rikkati bizim de elde etmemiz gerekir. Âhirette halimiz ne olacak bunu düşünmeliyiz.

Niçin tefekkür edemiyoruz?

O'nun azametini tanımadığımız için.

O'nun büyüklüğünü tanıyamadığımız için.

Efendimiz (s.a.v.), "**O'nu en çok tanıyanımız Benim. En çok korkanız da Benim. Eğer Benim bildiğimi bilseydiniz, yataklarınızdan zevk alamazdınız. Sahralarda 'Allah Allah!' diye feryat ederdiniz.**" buyuruyor.

Ahret Ahvâlini Bir Bilsek!

Berika'da şöyle bir hâdise anlatılır: Allah'ın velilerinden birisi -günahı işlemek şöyle dursun- bir günahı zihninden geçirir. O an o velî zâtın gözleri yumulur, mânevî âlemde mîzan kurulur, o velî kul kendini Allah (c.c.)'ın huzurunda bulur. Huzûr-ı İlâhî'nin dehşetinden o velî zâtın yüzünün derileri ayaklarının ucuna düşer.

Meselâ bir çocuk, bir aslanın yanında durmuş, aslanın yelesini okşuyor, ayağını tutuyor, pençelerine dokunuyor, elini ağzına sokuyor. Aslanla oynuyor. Yetişkin bir kimse bunu yapabilir mi? Çocuk niçin aslanla oynuyor? Bilmiyor. Hiç bilse aslanın yanına yaklaşır mı? Bizler de o kabir hâlini ve âhiret ahvâlini bir bilsek, insanların cevap veremeyip de, gözlerini ayırıp kaldıklarını bir bilsek, böyle mi oluruz?

Kullarından Utandığımız Kadar Allah'tan Utanalım

Bir kimse herhangi bir merasime gitmek için hazırlanıyor. Üzerine beyaz bir gömlek giyiyor. Fakat nasılsa kazara gömleği lekeleniyor. Akabinde adam kendi kendine tasalanmaya başlıyor. "Aman insanların huzuruna, nasıl çıkarım? Merasimde tanıdık tanımadık bir sürü insan olacak. Utanırım. Gidemem." diyor. Merasime iştirak etmek için ve merasimde utanmamak için gömleğini temizlemenin çarelerini arıyor.

Akıllı kişinin yapması gereken de gönül evini temizlemektir. Gönül evi huzur-ı ilâhî için temizlenmelidir. Gönül evi âhiret için temizlenmelidir. Mutaffifin sûresinde geçen, "**Li yevmin Azim.**" "**O büyük gün için.**" (Mutaffifin, 83/5) âyetini tefekkür edelim. Büyük mahkeme gününün sahibi Mevla'nın huzurunu düşünüp, utanılacak hallerle çıkmak istemiyorsak salih amellerimizle, masiyetle kirlenmiş olan gömleklerimizi temizleyelim. Allah u Teâlâ'nın

huzuru ekilenlerin hasad yeri, meyveleri toplama yeridir.

Âhirette Özürlü Olmak İstemiyorsak

Çocuk azalarını ana karnında tamamlar. Dünyaya geldiği zaman artık azalarını tamamlama gibi bir imkana sahip değildir. O çocuk ya güzel organlara sahiptir yada sakattır. Âhirette özürlü olmak istemiyorsak bu dünyada azalarımızı tamamlayalım.

Azalarımızın âhirette tam olmasını istiyorsak İsrâ Sûresinde geçen temel ilkelere riayet etmeliyiz:

a) Allah (c.c.)'a şeksiz-şüphesiz bir imanla inanmak,

b) Ana ve babaya saygılı davranmak,

c) Müminlere şefkatle muamelede bulunmak,

d) Fakir ve yoksula ikram etmek,

e) Cömertliği şiar edinmek,

f) Rızık korkusuyla çocukları öldürmemek,

g) Yetim malına riayet etmek,

h) Ölçü ve tartıda dikkatli olmak,

i) Beşerî ilişkilerde mütevazı olmak,

j) Yeri yararcasına yürümek **“Yeryüzünde azametle yürüme; çünkü sen ne yeri yarabilir, ne de boyca dağlara yetişebilirsin.”** (İsra, 17/37)

k) **“Bir de hiç bilmediğin bir şeyin ardınca gitme; çünkü kulak, göz, gönül; bunların her biri ondan sorumludur.”** (İsra, 17/36)

Asıl Zevkler Âhirette Tadılacaktır

Allah'ın dostlarından birisine, bir sene sonra öleceği söylenir. O veli ağlamaya başlar. Etrafındaki

kimseler ölüm haberi verildiği için ağladığını zannederler. O da, “Hayır, hayır, ben bir seneye değil, Maşûk-ı Hakîkîm olan Mevla’ya kavuşmam için daha bir senem kaldığına ağlıyorum.” der.

Tadılacak asıl zevk öbür âlemedir. Yunus Suresinde 57 ile 58. âyet-i celîlede, tadılacak asıl zevklerin Allah’ın rahmetinde gizli olduğu ifade edilir: “Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir öğüt, gönüller derdine bir şifa ve mü’minler için bir hidayet ve rahmet geldi. De ki: Allah’ın lütfuyla, rahmetiyle; yalnızca O’nunla sevinç duyun! O, onların toplayıp durduklarından hayırlıdır!”

VI. KUVVETLİ BİR İMÂN İÇİN GÖNÜL TEMİZLİĞİ

Evlerimizden birkaç günlüğüne ayrıldığımız zaman evdeki eşyalar tozlanıyor, camlar kirleniyor. Bu istenmedik manzarayla karşılaştığımız zaman hemen rahatsız oluyoruz.

Ya gönül evimiz!

Nasıl ihya edeceğiz gönül evimizi?

Yunus Emre'nin dediği gibi:

Temiz et gönül evini

Dost gelicek kondurmaya.

Dost kim? Halikımız (c.c.) Hadis-i Kudsî'de, **"Beni ne yer ne semâ aldı. Ancak, kamil müminin kalbi aldı."** buyuruluyor. Böyle bir misafir var iken, biz neden gönül evimizi mâ-lâ-yânî ile meşgul ediyoruz?

Gönül Evinin İhyası İçin Beş Esas

Sami Sultanımızın torunlarının düğünü için Üstadımızla beraber İstanbul'a gelmiştik. Sami Efendimiz Hazretleri devlethanenin bahçesinde sohbet buyurmuşlardı. Sohbetinde bir dervişin künyesi sayılan beş esas üzerinde durmuşlardı:

1. Helal rızık ve bu rızıkla huzurla yemek,

2. Namazı huzurla kılmak,

3. Kuran-ı Kerim'in manasını düşünerek

okumak,

4. Rabıta-i şerifeyi esaslarına riayet ederek yerine getirmek,

5. Zikrullahı devam etmek.

Gönül Gözlerimizi Farklı Âlemlere Açmalıyız

Bir çocukla ana karnında iken konuşacak olsanız ve kulağına eğilip deseniz ki, "Yavrum! Uçsuz bucaksız; yıldızı, ayı ve güneşi ile her tarafı aydınlık büyük bir âlem var." O çocuk bu sözlere kesinlikle inanamayacaktır ve; "Benim bildiğim hayat budur. Yediğim içtiğim de budur!" der. Daha sonra çocuk, takdir edilen dokuz ay on günlük müddeti tamamlayıp dünyaya gelir. Eğer bekletilecek olsa ya ana ölür, ya da çocuk ölür. Dünyaya gözlerini açıp karanlıktan kurtulunca güzelliklerin farkına varır.

Bizler de bu nurânî ve zulmânî perdeleri yırtıp nefsimizi alt ettikten sonra farklı âlemlere gözlerimizi açmak zorundayız. Yani ikinci bir doğum gerçekleştirmeliyiz. Hac sûresi, 46. ayet-i celilede Halikımız; "**Bu gözler kör olmaz ama kalp gözleri kör olur.**" buyuruyor. O perde kalkacak olursa, "Ben bu karanlık ve pislik içinde niçin durmuşum, dışarıda mis gibi tertemiz bir dünya varmış." deriz. İşte, Allah dostlarının bu dünyaya muhabbet beslememeleri, öteki âlemlerin zevkini tatmalarından kaynaklanmaktadır.

Cezaevinde yıllarca kalan bir insan, daralır, bunalır. Birileri tarafından kendisine o hapis ortamında yaşadıklarının hatırlatılmasını da asla istemez. Hapis hayatı sonrasında hür olmanın kıymetini daha iyi bilir. Şayet bizlerin de gözleri kalp âlemine açılacak olursa; melekût, gayb, lâhut,

ceberut âlemlerini görebilirse, Efendimiz (s.a.v.)'in,
“**Dünya müminin zindanı, kafirin de cennetidir.**”
veciz ifadesini kamilen anlamış oluruz.

V. BÖLÜM

VAKİT ÇOK YAKIN!

Kuran-ı Kerim'de Rabbimiz, "Vel asr" "Asra yemin olsun!" buyuruyor. Kullarını uyarıyor: "Zamanlarınızın kıymetini bilin! Elinizdeki büyük fırsatı iyi değerlendirin. Vakit çok yakın. Âhret çok yakın!"

Yolculuk yapacağımız zaman arabamız saat sekizde kalkacaksa önceden hazırlıklara başlarız. Hele vakit çok yaklaşmışsa panikleriz: "Aman ha yetişmeliyiz, geç kalmamalıyız, arabayı kaçırmamalıyız." deriz. Geç kaldığımızda ise pişmanlık içerisinde, "Keşke biraz daha vaktimiz olsaydı." deriz. İşte bu anlarda zaman ne kadar da kıymetlidir.

Keşke biraz daha zaman olsaydı. Artık vaktimiz yok. İbadet ü taatlerimizi vaktinde eda edip iyi bir kul olmak zorundayız. Efendimiz (s.a.v.), ne güzel ifade etmişler: "Hesaba çekilmeden önce, kendinizi hesaba çekiniz. Ölüm gelmeden önce ölünüz."

I. ÖLMEDEN ÖNCE ÖLMENİN ÇEŞİTLERİ

Tasavvufta ölüm, nefsin heva ve heveslerine muhalif davranıp onu yenmektir. Nefs, süflî aleme çekilince kalp ölür, ulvî aleme çekilince kalp ve ruh hayat bulur. Nefsle yapılan bu mücadele büyük cihad olarak adlandırılır. Nefsin ıslahı bu dünyada olur ancak. Şair ne güzel söylemiş:

*"Mûtû kalbe en temûtû" sırrına mazhar olan
Gördü onlar haşr ü neşri nefha -i sûr olmadan*

Ölümler de Çeşit Çeşittir

a) Siyah Ölüm (Mevt-ı Esved):

Bu ölüm halktan gelen bütün ezâ ve cefâlara sabretmektir. İnsanlardan gelecek olan sıkıntılar, Allah dostlarının kalplerine tesir edemez. Bu hususta şu haber ifade etmek istediklerimizi çok güzel yansıtıyor: **"Ey Habibim! Bir avuç toprağı atmaya değmez. Bir avuç toprağa bile değmez."**

Sami Ramazanoğlu hazretlerinin (k.s.) damatları Ömer Kirazoğlu Bey anlattılar: Bir kuş ceviz ağacına konmuş, epeyce ağacın dalında istirahat etmiş. Ferahlamış. Yorgunluğunu gidermiş. İstirahattan sonra ağaca; "Seni rahatsız ettim, ne olur beni bağışla!" demiş. Ceviz ağacı ise, "Ne konduğundan haberim var, ne göçtüğünden." demiş kuşcağıza. Siyah ölümle ölenlerin hali de böyledir.

b) Yeşil Ölüm (Mevt-i Ahdar)

Yama üstüne yama dikip yamalı elbise giymek yeşil ölümdür. Bu, insanın, benliklerden, kibirden ve gururdan uzaklaşması içindir.

Hız. Ömer Efendimiz (r.a.)'e yeni bir kaftan getirdiler. Üzerindeki elbisenin bir ipliği çekilecek olsa bütün yamalar bir bir sökülecek cinsten. "Yâ Emira'l-Müminîn! Şu yeni kaftanı giyiniz!" dediler. Yeni kaftanı bir müddet giydikten sonra buyurmuşlar ki, "Bu bana gurur verir, diye korkuyorum. Bana eski elbisemi getirin!"

c) Beyaz Ölüm (Mevt-i Ebyad)

Nefsi, aç ve susuz bırakmak sûretiyle öldürmek beyaz ölümdür. Şeyh Şabân-ı Velî Hazretleri ömrü boyunca haftada bir üzüm tanesi yiyerek yaşamıştı. Şaşırılmayalım, Allah dostları mânen doyurulur. Aziz Mahmud Hüdayî Hazretleri de, bir elmayı dahi yemezmiş, sadece elmayı koklamış. *Bulmuş, tek bulan Mevlam seni.* diyor ya bir şiirinde, işte o büyüğümüz bulanlardan.

d) Kırmızı Ölüm (Mevt-i Ahmer)

Kırmızı ölüm ise sürekli olarak nefsin isteklerine muhalefet etmektir. Hacca giden bir kardeşimiz Hacı Hasan Efendimiz (k.s.)'e şöyle anlatmıştı: Efendim! Hacda kabile sorumlusu idim. Kurban için para topladım. Nefsim vesvese vermeye başladı: "Kafiledeki hacılardan toplanılan paralardan yüzer riyal alsan kimsenin ruhu bile duymaz." Alayım mı, almayayım mı diye çok mücadele ettim nefsimle. Fakat sonunda, icabet ettiğim, sözünü, sohbetini dinlediğim üstadımın hatırı var, dedim

kendime ve nefse uymaktan Allah, büyüklerin himmetiyle beni muhafaza buyurdu. Mevt-i Ahmer ile ölüm, “**Ölmeden evvel ölünüz.**” sırrına kâmilten erişmektedir. İşte Fenafillah hali de budur.

Ayrıca tasavvufta ölüm, **iradî (ihtiyarî)** ve **tabîî (ızdırârî)** olmak üzere iki çeşittir. Tabîî ölümle sûfiler, fizyolojik olan ölümü kast ederler. İradî ölüm ise “ölmeden evvel ölmek”tir. Artık nefis burada etkisiz hale gelmiştir. Gönülde; kin, kibir, haset diye bir şey kalmamıştır.

Bu manada tasavvufu şöyle de tarif etmişlerdir; **Tasavvuf, Hakk’ın seni senlikte öldürmesi, Kendisiyle diriltmesidir.** “Hakk’ın seni senlikte öldürmesi, Kendisiyle diriltmesi”nin anlamı ahlâk-ı seyyienin, ahlâk-ı haseneye tebdil olmasıdır.

II. EBEDÎ HAYATI ARZULAYANLAR

Hallac-ı Mansur, “Beni öldürünüz dostlarım, benim hayatım, ölümümledir.” diyor. Yaşamı ölümle alâkalandırıyor. Kişi öldüğü zaman hayatı devam eder mi?

Allah dostlarının hayatı ölümle başlar. Onlar için bu hayatı güzelleştiren de ebedî hayattır. Olgun insan hayatı boyunca ebedî âleme hazırlanır. Allah Teâlâ bir âyet-i celîlede: “De ki: Allah yanında ahiret evi (Cennet) başkalarının değil de sadece sizin ise, eğer bu davanızda da doğru iseniz haydi ölümü canınıza minnet bilin!” (Bakara, 2/94) buyuruyor. Yine Allah (c.c.), “Her kim Allah’a kavuşmayı arzu ederse, elbette Allah’ın belirlediği ecel muhakkak gelecektir ve O, işitir, bilir.” (Ankebut, 29/5) buyurmaktadır. âyette geçen “Likâ” kelimesi, bir makama işaret etmektedir. Likânın kelime anlamı, karşılaşma demektir. İstılâhî manası ise Allah ile olmak, Allah’ın cemalini ve zatını bulmaktır. Peki bu kavuşma öldükten sonra mı olacaktır? Hayır! Allah’ın cemâline burada kavuşulur. Burada karşılaşılmazsa, orada karşılaşamaz.

Erenlerin Şeb-i Arûsu

a) Hazret-i Bilâl-i Habeşî (k.s.)

Hazreti Bilal vefat ânında iken, hanımı, “vah vah” diye üzüntüsünü dile getirmiş. O ise, “ohh ohh” diye sevincini belirtmiş. Hanımı, “Niçin böyle

diyorsun ya Bilal!” deyince, Peygamberimizin kutlu sahabesi şöyle cevap vermiş: **“Ben, sevdiğime kavuşuyorum.**

b) Abdullah b. Mübarek (k.s.)

Abdullah b. Mübarek (k.s.) vefat edeceği sırada gözünü hafifçe açıp, gülümsemiş. Halbuki bu zat ömrü boyunca mahzun gezermiş. “Niçin gülüyorsun?” diye etrafında bekleyenler sormuşlar. O ise sevincinin nedeni şöyle izah eder: **“Ümidim ve emelime kavuşuyorum da onun için. Ümidim ve emelim Rabbimdir. Rabbime kavuşuyorum.”**

c) Ebû Said Haddâd (k.s.)

Ebû Said Haddâd, vefatına yakın sık sık vecd halinde iken görülürmüş. Cüneyd-i Bağdadî hazretleri, kendisinin niçin böyle bir vecd hâli içerisinde olduğunu sorunca Ebû Said, **“Ruhu Allah’a iştîyak ile uçan kimsenin hâline şâhit ol. Ruhu Allah’a uzlet içerisinde olan kimsenin hâline şaş.”** cevabını verir.

Hadis-i şerifte buyrulmaktadır: **“Kim Allah’a kavuşmayı isterse, Allah da ona kavuşmayı ister. Kim Allah’tan kavuşmaktan kaçarsa, Allah da ona kavuşmaktan hoşlanmaz.”**

d) Sehl b. Abdullah (k.s.)

Sehl b. Abdullah vefat edince, çok büyük bir cemaat kendisini defnetmeye kabre giderlerken, o civarda yaşayan bir Yahudi, “Bu gürültü de ne böyle!”, demiş. Sehl b. Abdullah’ın vefat ettiğini söylemişler. İşte o zaman, Yahudi, “Allah!” diye bir nara atmış. “Sen Yahudisin sana ne oluyor!”

dediklerinde: “Semadaki melekleri gördüm bu vefata ağlaşıyorlardı dayanamadım.” demiş ve o anda, “Eşhedü en la ilahe illallah, ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve rasuluhû” diyerek iman etmiştir.

e) Hz. Mevlânâ Celâleddin (k.s.)

Ölümünü şeb-i arûs olarak niteleyen Mevlânâ'mız şöyle buyurur:

“Canı Sen aldıktan sonra, ölmek şekere benzer. Sen’le olduktan sonra, ölüm tatlı candan da daha tatlıdır Ya Rabbi.”

f) Yavuz Sultan Selim Hazretleri (rh.a.)

Yavuz Sultan Selim’in Hasan Can ismindeki nedimi, onu muayene eder ve muayene neticesinde sultanın ölüme hazırlanmasını ima ederek der ki, “Sultanım! Artık ahiret zamanı yaklaştı.” Cüneyd-i Bağdadî’ye, “Lailahe illallah” de, dediklerinde o, O (c.c.)’nu unutmadım ki hatırlayayım cevabını verdiği gibi Sultan Selim de, “Hasan Can! Ne zaman unuttum ki Allah’ımı!” der. Ve bir Yasin-i Şerif okunmasını ister, Yasin-i Şerif daha bitmeden, “Selamun kavlen min rabbi’r-rahim” âyet-i celîlesinde ruhunu Mevla’ya teslim eder.

g) Salih Bir Mü’minin Ölümü

Bir gün, iki arkadaş, hangimiz önce ölürse, sağ olana nasıl öldüğünü haber versin diye sözleşirler. Arkadaşlardan birisi vefat eder. Ölümünden sonra ölen kişi sağ kalanın rüyasına girer. Diri olan ölene, “Seninle bir sözleşmemiz vardı. Nasıl

öldüğümüzü anlatacaktık. Kardeş nasıl geçti vakitlerin.” der. Konuşma şu şekilde devam eder;

- Ben hastaydım. Doktor geldi ve sordu:

- Neren ağrıyor?

- Tepemden tırnağıma her yerim.

- Şimdi?

- Diz kapağımdan yukarısı.

- Şimdi nasıl?

- Göbeğimden yukarıya bir ağrı var. Aşağıda yok.

- Doğru söyle!

- Başımda bir ağrı var.

Meğer ruhum yavaşça çekiliyormuş. Sonradan bir baktım, bir ağıt başladı. Yatağın içinde de bir cenaze var. Sordum:

- Bu kimdir?

Kimse cevap vermediler. Eşime, çocuklarıma, kardeşlerime dokundum. “Niye ağlıyorsunuz? Kimdir bu ölen? Herhalde bana küsmüş olmalı ki, ses vermediler.” dedim kendi kendime. Rûhu dokunduğu için kimse bir şey hissetmiyor.

- Sonra bir baktım, o yataktakini kaldırdılar, tenesir tahtasının üzerine koydular. -Ne kadar enteresan!- Yıkadılar, kefenlediler. İmam Efendi geldi, namazını da kıldı, ben de kıldım. Sonra, kalktık götürdük kabristana, kabre koyduk, o zaman beni alıp aşağıya atıverdiler. Ne oluyor derken, sağdan bir pencere açılıverdi. Ama an meselesi. - Artık o tarif edilmez.- Gördüm ki, Veysel Karani (k.s.), etrafına toplamış Allah’ın dostlarını, bir sohbeta dalmış. Tarif edilmez bir sohbet. Yine, baktım, beni muayene eden doktor. Allah Allah! Gel dedi, seni güzel bir yere daha götüreyim. Bir kapı

açıldı. -Artık onun kokusuna bile tahammül edilemiyordu.- Gördüm ki bir kürsi üzerinde Efendimiz (s.a.v.) ve yanında bütün ashâbı, Fahr-i Kainat (s.a.v.) ayağa kalktı. "Buyur ümmetim, buyur ümmetim, seni tebrik ederiz ümmetim!" dedi. Bütün etrafındakiler de tebrik ettiler. Efendimiz (s.a.v.), "**Sen vefat ettin.**" buyurdular.

Âriflerin ölümü böyledir onlar için ne bir korku vardır ne de bir hüzn. Âhirete hazırlıklı olursak bizlerin de ölümü böyle kolay olur inşallah.

III. ÂHİRETTE BİÇMEK İÇİN DÜNYADA EKİM

Cennet de burada, mizan da burada, sual da burada. Efendimiz (s.a.v.), “Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz, nasıl ölürseniz Allah’ın huzuruna öyle varırsınız.” buyurmuşlardır.

Ölüm geldikten sonra namazlarda eksikim vardı, onları kılıvereyim. Zekatta pürüzlerim vardı, onu vereyim. Hacc yapmamıştım, onu da yapayım. Biraz evrad, ezkâr okuyayım, Rabbımı anayım, demek yok artık.

“İnsan öldüğü zaman her şey biter. Üç şey müstesna: Sadaka-i cariyeye, hayırlı evlat, faydalanılacak ilim.” buyuruluyor Hadis-i Şerif’te.

Herkes Kendi Ateşini Getirir

Yunus Emre müşahede halinde cennet ve cehenneme bir yolculuk yapar. Cehennemin bekçisi Mâlik’e, “Hani burada hiç ateş göremiyorum. Nerede bu cehennemin ateşi?” diye sorar. O da, “Cehennemde dağlardan getirilen odunlar yanmaz. Herkes kendi ateşini getirir.” cevabını verir.

Haset olan kimseler kendi haset ateşini yakarlar.

Gıybet edenler, kendi gıybet ateşlerinde yanarlar.

Haram mal toplayanlar, kendi haksızlıklarının ateşinde yanarlar.

Allah’ın rahmetinden ümit kesenler, O’nun rahmetini göremeyişlerinden dolayı ızdırap çekerler.

Sırat üç bin senelik yol; bin senesi yokuş, bin senesi düz, bin senesi de iniştir. Bu yüzden tesbih çekerken, “Sübhanallah” derken, çok hafif şekilde tesbihi yukarı kaldırırız. “Elhamdülillah” derken düz, “Allah u Ekber” derken inişli yaparız, tıpkı Sıratı geçiyormuş gibi. Asıl sırat da burada. Sabah kalkıp işine giden; işçi, bakkal, çiftçi, âmir, memur, eğer doğru dürüst muamele ederse, hak ve hukuka riayet ederse, o kimse sıratı, berk-i hatîf gibi geçer.

IV. ÂHİRET HAZIRLIĞI

Âyet-i Kerîme'de buyuruluyor: “Kim Rabbinin zatına kavuşmak isterse, salih amel işlesin ve Rabbine kulluk etmede (riyakarlığa girerek) hiçbir kimseyi ortak koşmasın.” (Kehf: 18/110)

“Ölüyü üç şey takip eder: Çoluk-çocuğu, malı, ameli. Peşı sıra ikisi gerisin geriye döner ve amelleriyle baş başa kalır.” buyuruyor Efendimiz (s.a.v.). Malı kabre kadar bile varmaz, gözünü yumar yummaz onu terk eder, varislerine kalır. Kefenin cebi yoktur. Kefenine para kesesi yaptırıp da, “Aman param kaybolmasın!” diyen bir kimse gördünüz mü? Ya babasıyla kabre girmek isteyen bir oğul gördünüz mü? Kişi artık, sadece âhîret için yapmış olduğu hazırlıklarla yani amelleriyle baş başadır.

Âhîret Azığı: Muhasebe

Fırsat elimizde iken dünyada bir şey yapmalıyız. Âhîret için dünyada bir şeyler yapmak isteniliyorsa öncelikli olarak sıkı sıkıya nefis muhasebesi yapılmalıdır. Kar ve zararımızı şimdiden hesap edelim. Dünyevî işlerimizde hesap kitabımızı unutuyor muyuz hiç? Ne olur dünyayı düşündüğümüz kadar da ahireti düşünelim. Ahireti dünyadan öne alan kimseler için âyet-i kerîmede, “Onlar için bir bağışlanma ve Allah'ın rızası vardır. Dünya hayatı ise aldatıcı bir menfaatten başka bir şey değildir.” (Hadîd: 57/20) ebedî ve mutlu bir âhîret varken bu kısacık dünya hayatını

öncelemek akıl kârı değildir. Gelin, kârımızı zararımızı, Kuran-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyye zaviyesinden hesap edelim.

Âhîret Azığı: Nefse Muhalefet

Nefsin emrettiği her şeyi yapmamalıyız. Çünkü nefis, kötülüğü emreder (**Nefs-i Emmâre**). Bundan sonra nefsin emrettiklerinden nefret hali meydana gelmelidir (**Nefs-i Levvâme**). Sonra bu amellerimizden dolayı gönlümüze güzel duygular ilham olunacak (**Nefs-i Mülhime**). Bu nefis sayesinde fakiri, yoksulları düşünür elimizden geldiği kadar infakta bulunuruz. Fakat böyle güzel düşünceler içerisindeyken halimiz tam tersine dönebilir. O zaman anlayacağız ki nefse hâlâ muhalefet gereklidir. Çünkü nefsimiz daha durulmuş değildir. Nefis mutmainneye erişinceye kadar nefis huzura kavuşmuş değildir.

Âhîret Azığı: Kalb-i Selîm

“O gün ki, (onda) ne mal fayda verir ne de evlat! Ancak Allah’a selîm bir kalple gelen müstesnâ.” (Şuarâ: 26/88-89) Şiir de ne güzel ifade edilmiş:

*Sanma ki ey hâce senden zer ü sîm isterler
“Yevme lâ yenfeu” da kalb-i selîm isterler.*

Bu âyette ki “kalb-i selîme”, dedem Mustafa Hulûsi (k.s.) şöyle bir izah getirmişti; Hiç incitmeyen ve incinmeyen bir kalp. Yani dışa kapalı bir kalp. Daim Hakk’ın tecellîleriyle meşgul bir kalp. Bu

tecellîler vasıtasıyla vücut nura bulanır. Karanlık kabir, bu nur vasıtasıyla cennet bahçesine dönüşür.

Âhîret Azığı: Muhabbetullah

Bayezid-i Bistami Hazretleri ara ara dışarı çıkar, Harakan tarafına döner ve dermiş ki: **“Bana bu taraftan bir Ehlullah kokusu geliyor. Zamanın kutbu’l-aktabı olacak birisinin kokusu geliyor.”** Bayezid-i Bistâmî (k.s.), henüz dünyaya gelmeden önce Ebu’l-Hasen Harakanî hazretlerini müjdelemiştir. Kendisi henüz bu âleme teşrif etmeden geleceği haber verilen bu büyük zata, bir gün bir evlâdı acurdan güzel bir turşu hazırlar. Efendi Hazretleri acur turşusunu pek severmiş. Efendisinin, getirdiği turşuyu yemediğini gören mürid, nedenini sorar bu davranışın. Hazretin cevabı şu olur: **“Bu acur çalıntı bir su ile sulanmış.”** Böyle verâ ehli bir insan olan Ebu’l-Hasen Harakanî Hazretleri: **“Cenab-ı Hakk kırk yıldır kalbime nazar eder de Kendi muhabbetinden başka bir şey göremez.”** der.

Âhîret Azığı: Nâfileler

Gerçek hayat, nefsin durulmasından sonra başlar. Hak’la baki olmak, kendisiyle dirilmek; Hakk Teala’nın, mü’minin, işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olmasıdır. Hak’la baki olmak ve Cenab-ı Hakk’ın kendisiyle diriltmesinin anlamı: **“Kulum bana nâfilelerle yaklaşır; Ben onun gören gözü, işiten kulağı, kavralayan eli olurum.”** Hadis-i Kutsî’inde ifade buyrulur. Yani kul nâfileler sayesinde, görünce Allah’ın nuruyla görür, bakınca

Allah'ın nuruyla bakar, duyunca Allah'ın nuruyla duyar, tutunca Allah'ın nuruyla tutar, yürüyünce Allah'ın nuruyla yürür. Âhirette, nafileler vasıtasıyla elde edilen nur yolumuzu aydınlatacaktır.

Âhiret Azığı: Gözyaşı

Rasûlullah (s.a.v.), bir cenazenin defninde öyle ağladı, öyle ağladı ki, toprak çamur oldu. Ağlayan kimse, gelmiş-geçmiş bütün günahları affolunan Hz. Muhammed (s.a.v.). Haşyet-i ilâhîden dolayı akan iki damla gözyaşı cehennem ateşini söndürür. Göz yaşlarımızın iki damlası aff-ı ilâhîye vesile olur. Bu bağışlanma da bizim Mevla'yla beraber olmamıza vesile olur.

Âhiret Azığı: İman Nuru

Yapılan salih ameller neticesinde Allah, kuluna öyle bir nur verir ki; cehennem feryad eder: "Tez geç ya mü'min! Senin nurun benim narımı söndürecek." O nurun yanında ateşten hiçbir eser kalmaz. Şunu unutmayalım cehennemın narını söndürecek olan bu nur, bu dünyada kazanılır.

Âhiret Azığı: Abdestin Nuru

Usûlüne riayet edilecek olursa abdest azaları nurlanır. Âhirette de Efendimiz (s.a.v.), biz ümmetini bu nur vasıtasıyla tanıyacak. Abdest azaları parlayan mümin, cehennem üzerinde sıfattan geçerken, cehennem yalvarır: "Tez geç ey mü'min! Senin nurun benim narımı söndürecek!" diye. Bu güzelliklere sahip olan Yunus Emre hazretleri âhiret

ahvâlinin kendisi gibi ârifler için ne kadar kolay olduğunu ne güzel dile getirmiştir:

*Sırat kıldan incedir, kılıçtan keskincedir
Varıp anın üstüne, evler ya pasım gelir*

*Altında gayya vardır, içi nar ile pürdür
Varuben ol gölgede, biraz yatasım gelir*

Âhiret Azığı: Vera' Duygusu

İmam-ı Azam (r.aleyh), birine borç para verir. Borçlu kimse bir süre sonra parasını getirir. Fakat İmam-ı Azam Hazretleri parayı almaz. Adam;

- Borcum ne kadarsa hepsini getirdim, neden almıyorsun, deyince, İmam-ı Âzam:

- Benim sana verdiğim paralar siyahtı. Senin bana verdiklerin beyaz, der.

İki paranın da değeri aynı olduğu halde faiz olabilir ihtimalinden dolayı o parayı kabul etmemiştir.

Yine İmam-ı Âzam'dan nakledilir. Yaşadığı şehirde bir koyun kaybolur. O kaybolan koyunun eti bana rastlamasın, diye gidip bir çobana bir koyunun takriben kaç sene yaşayacağını sorar. Koyunların altı senelik ömrünü öğrendikten sonra İmam-ı Azam altı sene koyun eti yememiştir. Çünkü, o koyunun etinin kendisine rastlama ihtimalini dikkate almıştır.

Âhiret Azığı: Salavât-ı Şerife

Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'den rivayet olduğuna göre O (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Cebrail, İsrail, Azrail ve Mikail bana geldi:

Cebrail Bana şöyle dedi: Ya Rasûlallah! Kim ki Sana on defa salât-ü selam getirirse, ben onun sıratı elinden tutarım, sıratı berk-i hatif, yıldırım gibi geçiririm. Mikail dedi ki: Ben onu Kevser havzından sularım. İsrail dedi ki: Ben onun için secdeye kapanırım. Allah onu bağışlamadan başımı kaldırmam. Azrail dedi ki: Ben onun ruhunu, enbiyanın ruhu gibi alırım.”

V. ÂHİRETTE PERİŞAN OLACAKLAR

Kehf sûresinde geçen şu âyeti kerime nâzil olunca sahabe efendilerimiz bile titremişlerdir: “O gün (kıyamet gününde bakarsın ki) biz onları, birbirine çarparak çalkalanır bir halde bırakmışızdır; sûr da üfürülmüş, böylece onları bütünüyle bir araya getirmişizdir.” (Kehf, 18/99) Âhîret ahvâli pek çetindir. Bu yüzden âhîrete geçmeden çok iyi bir şekilde oraya hazırlanmalıyız. Ana-babanın çocuğuna bir faydasının olmadığı, herkesin kendini düşündüğü bir kıyamet sahnesi yaşanacak. Dünya hayatında müminlere harîs olan, “Ümmetim! Allah’ım ümmetim!” diyen Hazreti Muhammed (s.a.v.), âhîrette bizim tek kurtarıcımız olacaktır. O’na ümmet olma şerefi bizim âhîret azığımız olacak. Fakat O’na ümmet olmanın gerekliliklerini yerine getirmemişsek âhîrette pişman ve perişan olacağız.

Havz-ı Kevserden Kovulanlar

Bir hadis-i şerifte buyruluyor: “Ümmet-i Muhammed kevser havuzunun başına gelecek, fakat orada alıkonulanlar olacak. Bazılarının kevserden içmesine mani olunacak, ‘Çekil!’ denilecek. O da, çekilecek. O zaman Efendimiz (s.a.v.), ‘Bu Benim ümmetimdi, neden Kevser havuzundan men ediliyor!’ diyecek. O zaman Cenab-ı Hakk, ‘Habibim, Muhammedim! Senden sonra bunların ne yaptıklarını biliyor musun? Doğarken ümmetim dedin, Mîrac’a çıkarken

ümmetim dedin, irtihalinde ümmetim dedin ama Senden sonra bunların ne yaptıklarını biliyor musun?"

- a) Ölçü ve teraziye denk tutmadılar.
- b) Hüküm verdikleri zaman adil olmadılar.
- c) Yetim malını yediler.
- d) Haksız yere adam öldürdüler.
- e) Yoksulluk korkusundan dolayı çocuklarını öldürdüler.
- f) Ana ve babalarına ihsanda bulunmadılar.
- g) Gerek açık gerek gizli kötülükler yaptılar.
- h) Kalpleri zina, fuhuş gibi zahirî kötülüklerle; gıybet, hasetlik, tamah, başkalarını aldatma haram mal toplama gibi hayvanî ve süflî duygularla hastalandı.
- i) Allah'ın rahmetinden ümit kestiler.
- j) Ve Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmama hususunda dikkat göstermediler.

Şirk koşmak, Allah'ın yanında ortak rabler edinme anlamında kullanılır. Bu açık şirktir. Bir de ibadet-ü taatte; riya, gösteriş, ucub, ibadetini beğenme, süm'a, ibadetini bir başkasına duyurmaktan zevk alma gibi gizli şirkler vardır.

Zikrettiğimiz bu hususlar âyet-i kerîmede şöyle buyrulur: "De ki: Gelin, size Rabbinizin neleri haram kıldığını okuyayım! O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, babanıza annenize iyilikten ayrılmayın, yoksulluk yüzünden çocuklarınızı öldürmeyin; zira sizin de onların da rızkını Biz veririz, kötülüklerin açığına da gizlisine de yanaşmayın, Allah'ın muhterem kıldığı cana haksız yere kıymayın. İşte duyduunuz ya, O, size düşünesiniz diye bunları emretti!

Yetimin malına, rüşdüne erinceye kadar en güzel şekilden başka türlü yaklaşmayın; ölçeği ve tartıyı tam ve denk tutun. Biz, hiçbir kimseye gücünün yettiğinden başkasını teklif etmeyiz. Söz sahibi olduğunuz zaman yakınlarınıza ait de olsa adaleti gözetin. Allah'a verdiğiniz sözü yerine getirin. Duydunuz ya, O, düşünüp tutasınız diye bunları size emretti.” (En’am, 6/151-152)

SON SÖZ:

HEDEFİ GÖZETLEMEK

Cüneyd-i Bağdâdi (k.s.), irşadına bir kedinin vesile olduğunu söyler. Kedi fareyi avlamak üzere farenin deliğine öyle dikkat kesilir ki gözünü avından asla ayırmaz. Kedinin hedefi avıdır. Şu kedicik kadar olalım yeter. Gelin hep beraber himmetlerimizi âli turalım. Hedeflerimizi tayin edelim ve ona odaklanalım.

Bizim hedefimiz Cenâb-ı Hakk'ın zâtına ve rızasına kavuşmaktır. Hedefimizden bizleri alıkoymaya çalışanlara âyet-i kerimede “**Cahiller kendisine sataştığı zaman, selam derler.**” (Furkan, 25/63) buyurulduğu üzere yol vermeliyiz.

Hedefini gözetenlere müjdeyi melekler verir: “**Selam sizlere! Yapmış olduğunuz o güzel taatlere karşılık olarak haydi girin cennete!**” (Nahl: 16/32)

Hedefini gözetenlere ne mutlu!

Ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-Âlemîn.

Yansımalar

Adem (a.s.), zellesinden dolayı yüzyıllarca ağlamıştır. Bir gün dedi ki- "Ya Rabbi, beni

Muhammed (s.a.v.)'inin hürmetine affeyle!" Allah (c.c.):

- "Sen ne bilirsin Muhammed (s.a.v.)'i Yâ Adem?" Adem (a.s.):

- "Ben cennetten yeryüzüne inerken cennetin kapılarında, "La ilâhe illallah Muhammedü'r-

Rasûlullah." yazısını gördüm. İsmi, ismine izafe edilerek zikredilen kimsenin şânı elbette ki

yücedir. O'nun hürmetine beni affeyle." Halikımız (c.c.):

- "Değil senin affın yâ Adem! Eğer bütün insanlığın affını isteseydin, Muhammed (s.a.v.)'imin hürmetine affederdim." buyurdu.

ISBN 975-8209-38-8

YENİ DÜNYA

9 789758 209385